

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - I

1. ABD'nin XIX. yüzyılın başlarından itibaren XX. yüzyılın ortalarına kadar izleyeceği dış politikanın doktrinini ortaya koyan devlet adamı James Monroe'dir. Monroe Doktrini'ne göre ABD inifirat (içer kapalı-yalnızlık) politikasına başlamıştır.

CEVAP B
2. Avrupa ülkeleri içinde daha 18'inci yüzyılda Sanayi İnkılabı'nı tamamlayan İngiltere olmuştur. Diğer devletlerin sanayileşmeyi tamamlamaları 19'uncu yüzyılda gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, İngiltere'nin 1763 de Hindistan'ı ele geçirmesi kendisini Çin'e komşu yapmış oluyordu. Bu sırada Hindistan'da afyon yetiştiriyordu ve afyonun en iyi pazarı da halkın afyon içtiği, Çin'di. İngiltere bu afyon ticaretinden bir hayli para kazanmaktaydı. Fakat bir süre sonra Çin imparatorlarının afyon içilmesini ve dolayısıyla ticaretini yasaklaması İngiltere'nin hoşuna gitmedi. Hindistan'dan Çin'e kaçak afyon sokulması meselesi Çin'le İngiltere'nin arasını açtı ve İngiltere 1839'da Çin'e savaş açtı. Bu savaşa "Afyon Savaşı" da denir.

CEVAP C
3. Çin'in 1842'den itibaren Avrupa'nın sömürsüne maruz kalması ve Avrupa devletlerinin Çin'in başına üşüşmeleri, Çin halkı tarafından tepki ile karşılandı ve 1851 de Taypingler Ayaklanması denen bir ayaklanma çıktı. Hareket Avrupa, yani yabancı düşmanlığına dayanıyordu. Bunun için Avrupa devletleri derhâl bir menfaat birliği yaparak, Çin sularına donanmalarını gönderdiler. Bu baskı karşısında Çin imparatoru, Taypingler Ayaklanması'nı bastırarakla beraber, 1858 de İngiltere ve Fransa ile imzaladığı Tien-Tsin Anlaşması ile 11 limanını daha Avrupa ticaretine açmak zorunda kaldı.

CEVAP B
4. Japonya 1854'den sonra Batı'nın seviyesine çıkabilmek için Amerika ve Avrupa'ya yüzlerce ve yüzlerce öğrenci göndermiştir. Batı teknik ve teknolojisine ulaşabilmek için bununla da yetinmemiş, tamamen feodaliteye dayanan iç idari ve sosyal yapısını da değiştirmeye başlamıştır. İmparator Mutsihito'nun 1868 de kabul ettiği Meiji Restorasyonu (yani Aydın Hükümet) ile Japonya bir dizi hızlı ve köklü değişiklikler geçirmeye başlamıştır.

CEVAP A
5. Yüzyılın sonlarında tam bir sömürge devleti seviyesine ulaşan Japonya, Asya'ya açılmak amacıyla ilk olarak Çin topraklarını işgal etmiştir.

CEVAP D
6. 1894-95 savaşında Japonya'nın Çin karşısında gösterdiği üstünlük ve güç, Çin'de birtakım tepkilere sebep olmuştur. Çinli aydınlar da ülkelerinin sömürgeleşmeden kurtulmasını Japonya gibi Avrupa metotları ile kalkınmada gördüler. Aydınların baskısı ile Çin imparatoru birtakım reform hareketlerine girişti. Fakat bu çok kısa sürdü. Çünkü bu yenileşme hareketlerine karşı bu kere muhafazakârlar tepki gösterdi. Yenileşmeye karşı bu tepki bir süre sonra yabancı düşmanlığına dönüştü. Bu düşmanlığın öncülüğünü de "Haklı Yumruklar" manasına gelen I Ho Chü'an adlı bir teşkilat yapmaktaydı ki, Avrupalılar bu teşkilata "Boxer"ler demiştir.

CEVAP A
7. 1905 yılında Rusya ile Japonya arasında yapılan savaşta Rusya yenilir, Portsmouth Barışı ile Rusya, Mançurya üzerinde elde ettiği bütün haklarını Japonya'ya devreder ve ayrıca Kore'nin de bağımsızlığını tanır. Bu tarihten sonra Üçlü İtilaf devletleri safında yer alma politikasını izler.

CEVAP C
8. Almanya, 4 Ağustos 1914'te Belçika'ya savaş ilan etti. Almanya'nın Belçika'ya saldırması İngiltere'yi harekete geçirdi. Almanya'nın Belçika'ya girmesi İngiltere için bir tehditti. İngiltere böyle bir tehlikeyi önlemek için 1839 da Belçika'nın tarafsızlığını milletlerarası teminat altına almıştı. Almanya şimdi bunu çiğniyor ve İngiltere'yi tehdit ediyordu. Bunun için, Almanya'nın Belçika'ya savaş ilan ettiğini öğrenince, 4 Ağustos 1914 günü o da Almanya'ya savaş ilan etti.

CEVAP D
9. Osmanlının sorudaki durum karşısındaki istekleri kapitülasyonların kaldırılması ve Ege adaları ile Mısır'ın Osmanlıya bırakılmasıdır.

CEVAP C
10. Şeyhülislam Mustafa Hayri Efendi 23 Kasım 1914 de Cihad-ı Mukaddes ilan ederek, Kırım, Türkistan, Hindistan, Afganistan ve Afrika Müslümanlarını Hristiyan milletler olan İngiltere, Fransa ve Rusya'ya karşı savaşa davet etti. Fakat bundan hiçbir sonuç çıkmadı. Irak'ta Türk askeri sadece İngiliz kurşunu ile değil, Müslüman Arap'ın kurşunu ile de çölde şehit düşecektir. Çanakkale'de kanlarını ve hayatlarını verenler Müslümanlığı değil, vatanlarını savunanlar olacaktır. Hint Müslümanları ise Irak ve Mısır cephelerinde halifenin Müslüman-Türk askerine karşı çarpışmakta tereddüt göstermeyecektir.

CEVAP A

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - I

11. Marne Muharebesi, Almanya ile Fransa arasında yapılmıştır.
CEVAP C
12. 1915 yılında imzalanan gizli Londra Antlaşması ile İtalya İngiltere safında I. Dünya Savaşı'na girmiştir.
CEVAP B
13. Bulgaristan, kaybettiğini geri almak için Yunanistan'a ve Romanya'ya savaş açar, İtalya da toprak almak için varisi olduğu Avusturya'ya savaş açar.
CEVAP D
14. Bulgaristan Osmanlı Devleti'yle 3 Eylül 1915'te imzaladığı bir anlaşma ile Meriç'in batısında bulunan Dimetoka'yı Osmanlı Devleti'nden alarak I. Dünya Savaşı'na girer.
CEVAP E
15. Romanya 1883 yılında Üçlü İttifak'a katılmakla beraber, Avusturya Sırbistan'a savaş ilan ettiği zaman Avusturya'nın arkasından gitmedi. Çünkü, Üçlü İttifak savunma esasına dayanıyordu; hâlbuki savaşı Avusturya açmakla saldırgan duruma girmişti. Bundan ötürü savaş karşısında Romanya, tarafsızlığını ilan etti. Ancak Romanya 28 Ağustos 1916 da İtilaf Devletleri tarafında savaşa katıldı.
CEVAP D
16. Bolşevik İhtilali'nden sonra Çar II. Nikola tahttan çekilme kararını kabul etmedi ve askerle Petersburg üzerine yürümek istedi. Generallerden hiçbiri buna yanaşmayınca 16 Mart sabahı tahttan feragat etti. Üç yüz yıldan beri devam eden Romanof hükümdarlığı sona erdi.
CEVAP A
17. 8 Ocak 1918 yılında yayınlanan Wilson İlkeleri ile ABD, Avrupa siyasetine el atmış ve ilk defa Monroe'dan ayrılmıştır.
CEVAP B
18. I. Dünya Savaşı'nı bitiren antlaşmalar için ilk imzalanan 28 Haziran 1919 tarihli Versay'dir.
CEVAP C
19. Bulgaristan Yunanistan'a Gümölcine ve Dedeağaç; Romanya'ya Dobruca; Yugoslavya'ya da batı sınırından bazı yerler verildi.
CEVAP D
20. St. Germain Antlaşması ile Bosna-Hersek toprakları Yugoslavya'ya bırakılmıştır.
CEVAP C
21. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Avusturya, Rusya, Almanya ve Osmanlı parçalanmış ya da yıkılmıştır.
CEVAP E
22. Küçük Antant; 1920'de Çekoslovakya-Yugoslavya, 1921'de Çekoslovakya-Romanya ve Yugoslavya-Romanya arasındaki ikili anlaşmalardan oluşmuştur. Amacı, I. Dünya Savaşı sonrası yeni devletlerin Alman tehdidine karşı Orta Avrupa'daki güvenliklerini korumak ve mevcut statükoyu devam ettirmektir. Fransa bu sistemin koruyucusu rolünü oynamış, bu ülkelerin dış siyasetini hayli etkilemiştir.
CEVAP B

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - I

23. Almanya, I. Dünya Savaşı sonlarına doğru cephe gerisinde iç sorunlarla karşı karşıya kaldı. Kasım 1918'de askerî bir ayaklanma sonucu imparatorluk yıkılarak Cumhuriyet ilan edildi. Ateşkes anlaşmasının imzalanması, iç karışıkları daha da artırmış, Almanya iç politika ve ekonomik yönden çöküntüye uğramıştı. Versay Antlaşması'nın imzalanması ise bu bunalımı daha da artırdı. Bu anlaşma toplumun her kesimi tarafından tepkiyle karşılandı. Bunlar yaşanırken Ağustos 1919'da "Weimar Anayasası" ilan edilerek demokratik düzene geçildi.
- CEVAP D
24. ABD tarafından hazırlanan 1924'de Dawes Planı'nın kabulü ile Almanya'nın Fransa'ya olan tamirat borçları nisbeten makul bir düzene sokulunca, Almanya'da ekonomik hayat da düzelmeye başladı ve iç politikaya da bir istikrar geldi.
- CEVAP A
25. Dawes Planı dört yıllık bir ödeme sistemi kabul etmişti. Bu sebeple 1929 yılında tamirat borçları meselesi yine ele alındı. Fransız - Alman münasebetleri artık iyi olduğundan meseleye iyi niyetle girildi. Fakat tartışmalar yine çetin oldu. Sonunda, 1930 Ocak ayında, Dawes Planı'nın hazırlanmasında rol oynamış bulunan Owen D. Young'in hazırladığı Young Planı kabul edildi. Bu plana göre, Almanya yılda 391 milyon olmak üzere 22 taksit ödeyecekti ki, bunun tutarı 26 milyar dolar kadar yapıyordu. Fakat bu planı yürütmek mümkün olmadı. 1929 - 30 Dünya Ekonomik Buhranı dolayısıyla Almanya borcunu yine ödeyemeyeceğini bildirdi. Bunun üzerine Amerika Cumhurbaşkanı Herbert Hoover'in teklifi üzerine, 1931'de, borçların bir yıl için tecili hususunda Hoover Moratoryumu kabul edildi.
- CEVAP B
26. Uluslararası barışı korumaya yönelik önemli gelişmelerden biri olan Locarno Antlaşması Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Belçika, Polonya ve Çekoslovakya arasında 1 Aralık 1925'te Londra'da imzalandı. Almanya bu antlaşma ile uluslararası iş birliğine yeniden katılmış oldu. Antlaşmadan hemen sonra da Milletler Cemiyetine üye olarak Avrupa'nın büyük devletleri arasındaki yerini aldı. Antlaşmayla birlikte Avrupa'daki siyasi gerginlik bir süre azaldıysa da bu durum kısa sürdü.
- CEVAP C
27. Curzon Çizgisi, Polonya'nın Almanya ve Rusya ile olan sınırlarını belirlemek amacıyla belirmiştir.
- CEVAP E
28. Rapallo Antlaşması, 6 Nisan 1922'de Sovyet Rusya ile Almanya arasında imzalanmıştır.
- CEVAP A
29. 1920'li yıllarda Musul Meselesi'nden dolayı Türk- İngiliz ilişkileri iyi değildi ve 1921'den beri Türkiye dış politikasında Sovyet Rusya'ya önem veriyordu. Bunun sonucu olarak 17 Aralık 1925'de Paris'de Türkiye ile Sovyet Rusya arasında bir dostluk ve saldırmazlık paktı imzalandı.
- CEVAP C
30. "Kara Gömlekliler" İtalya'daki faşist partinin gençlik yapılanmasıdır. 1922 Ağustosundaki genel işçi grevi İtalya'da ekonomiyi felce uğratarak ülkeyi karıştırdı. Faşist Partisinin "Kara Gömlekliler"i Napoli'den Roma'ya yürüdü. Darbe yapılmasından çekinen hükümet istifa etti. İtalyan kralı 30 Ekim 1922'de başbakanlığa Mussolini'yi atamak zorunda kaldı.
- CEVAP B

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - II

1. Avusturya İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla Avusturya topraklarının bir kısmı Macaristan, Romanya, Çekoslovakya ve Yugoslavya topraklarına katılmıştır.
CEVAP E
2. Çekoslovakya, iki savaş arası devrede Avrupa'da demokrasiyi en mükemmel şekilde ve başarı ile uygulayan devletlerden biri oldu. Bunda, liderlerin olgunluğu, vatansever idaresi ve Çekoslovakya'nın bağımsızlık ve bütünlüğünü korumadaki samimi inançları büyük rol oynamıştır.
CEVAP A
3. 1807 Tilsit Antlaşması ile Napolyon Rusya'yı Finlandiya üzerine serbest bırakınca, Rusya Finlandiya'yı işgal altına almıştır. Bolşevik İhtilali üzerine Finler de 1917 Aralık ayında bağımsızlıklarını ilan etmişler ve Bolşevik rejimi de bunu tanımıştır.
CEVAP D
4. İngiliz aleyhtarı aydınlardan Yasin Haşimi, Hikmet Süleyman (Mahmut Şevket Paşa'nın kardeşi), Raşit Ali Geylani ve Kamil Çadırcı gibi Osmanlı Devleti'nde hizmet etmiş olan aydınlar, İngiltere'nin Irak'taki nüfuzuna karşı mücadele etmek için 1930 da İhvan el-Vatani Partisini kurmuşlardır.
CEVAP B
5. Libya 1947 yılında bağımsızlığını kazandığı için iki savaş arası dönemde Milletler Cemiyetine üye olmamıştır.
CEVAP E
6. 1923 yılından sonra Türkiye ve Almanya'dan uzmanlar getirilerek eğitim ve kültür alanında modernleşmeyi başlatan İslam devleti, Afganistan'dır.
CEVAP A
7. Briand-Kellogg Paktı, 27 Ağustos 1928'de Paris'te ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Polonya, Çekoslovakya ve Belçika arasında imzalandı. Aynı yıl Sovyetler Birliği ve Türkiye de antlaşmaya dâhil oldu. Briand-Kellogg Paktı ile "savunmaya dayanmayan savaş, kanun dışı sayılmış ve devletler arası ilişkilerde barışçı yollara başvurulması" esas alınmıştır.
CEVAP C
8. Sovyet Rusya 1928 yılında Estonya, Letonya, Litvanya, Polonya, Dantzig Serbest Şehri, Türkiye ve İran ile "Litvinov Protokolü"nü imzalayarak uluslararası barışı koruma politikasını desteklemiştir.
CEVAP D
9. Locarno Paktı 1925, Rapallo Antlaşması 1922, Weimar Anayasası 1919, Hitlerin iktidara gelmesi 1933 yılında gerçekleşmiştir.
CEVAP B
10. Almanya, İtalya ve Japonya miğfer yani merkezî devletlerdendir.
CEVAP A
11. I. Dünya Savaşı'na sırasıyla Avusturya, Almanya, Osmanlı ve Bulgaristan girmiştir.
CEVAP D
12. I. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın 1914 yılında Belçika'ya saldırması üzerine İngiltere savaşa girer. 1915 yılında İtalya, 1917 yılında ABD savaşa dâhil olur.
CEVAP E

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - II

13. New York Borsası, 1928 yılının başından 1929 yılı Ekim ayının başına kadar olan süreçte gittikçe yükseliyor ve yüksek fiyat/kazanç oranı getiriyordu. Ancak 3 Ekim 1929 tarihine gelindiğinde borsanın yükselişi durmuş hatta birkaç büyük holdingin hisse senetleri düşmüştü. Bu düşüş 21 Ekim günü yabancı yatırımcıların kâğıtlarını ellerinden çıkarmalarıyla hızlandı ve "Kara Perşembe" olarak anılan 24 Ekim 1929 Perşembe günü, borsa dibe vurdu. 1929 yılının fiyatlarıyla 4,2 milyar dolar yok oldu. Bu süreçte çok sayıda banka batmış, binlerce insanın mal varlığı yok olmuştu. Bu insanlar, açlığa sürüklendi, sebze ve meyve yetiştirip satarak yaşamaya çalıştılar. Piyasadaki para bir anda yok olduğu için insanlar ihtiyaçlarını karşılamada takas yoluna giderek bir nevi değiş-tokuş ekonomisine geri döndüler. Maddi varlıklarıyla beraber sosyal konumlarını ve ruh sağlıklarını da kaybettiler. Bunalımın etkileri II. Dünya Savaşı'na kadar yaklaşık 10 yıllık bir dönemde devam etti.
- CEVAP C
14. İki Dünya Savaşı arasında, tam üç büyük ekonomik durgunluk ve daralma yaşanır. Yaygınlığı, şiddeti ve sonuçları açısından, 1929'daki "Büyük Buhran" bunlar arasında en sarsıcı olanıdır. Bunalımın etkisiyle uluslararası ticarete ortaya çıkan daralma, Türkiye'yi de etkiler ve korumacı- devletçi iktisat politikalarına yöneltir. Dış ticaret ve döviz üzerinde devlet denetimini artıran Türkiye, bir yandan ithalata miktar kısıtlamaları getirirken öte yandan gümrük vergilerini yükseltir. Ulusal sanayi güçlendirme yolunda halk hem tasarrufa hem de yerli malı kullanmaya özendirilir. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler Türkiye'nin aldığı tedbirlerdendir. Teşvik-i Sanayi Yasası, Dünya Ekonomik Bunalımı'ndan önceki bir olaydır.
- CEVAP D
15. Almanya'nın Versay Antlaşması'nın en önemli hükümlerini tek taraflı olarak feshetmesi bütün devletlerde endişe yarattı. Fransa ve İngiltere, Almanya'yı protesto ettiler. Fransa'nın protestosu çok daha sert oldu. İngiltere Dışişleri Bakanı Berlin'i, Varşova'yı, Moskova'yı ve Prag'ı ziyaret ederek, Almanya ile bir uzlaşma sağlamaya ve diğerlerinin de endişelerini yatıştırmaya çalıştı. Fakat Almanya'nın bu hareketi karşılıksız bırakılmadı ve Fransa, İtalya ve İngiltere arasında 14 Nisan 1935'de Stresa Anlaşmaları imzalandı. Almanya'ya karşı ortak bir cephe kuran bu anlaşmalar, Almanya'nın hareketini protesto ediyor, Locarno Anlaşmalarına olan bağlılığı belirtiyor ve Avusturya'nın bağımsızlığını koruma amacını ifade ediyordu.
- CEVAP A
16. A, B, C ve D seçeneklerindeki olaylar 1930'lu yıllarda gerçekleşmiştir. Rıza Pehlevi 1925 yılında bir hükümet darbesi ile ülke yönetimini ele geçirir, Atatürk'ü örnek alarak İran'ın modernleşme sürecini başlatır.
- CEVAP E
17. Almanya'nın 1936 yılında Versay Antlaşması'nı ihlal ederek Ren Bölgesi'ni silahlandırması ile 1925 yılında imzalanan Locarno Paketi geçerliliğini yitirmiştir.
- CEVAP D
18. Sovyet Rusya'yı kendilerine ciddi tehdit olarak gören Almanya ve Japonya bir araya gelerek 1936 yılında Anti Komintern paktı kurmuştur.
- CEVAP C

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - III

1. Antikomintern Pakta İtalya 6 Kasım 1937'de katılmış ve Berlin-Roma-Tokyo Mihveri teşekkül etmiştir.
CEVAP E
2. 1902'de İspanya tahtına geçen XIII. Alfonso anayasayı ilan etmesine rağmen ülkede istikrar sağlanamadı. 1923'te ordu yönetime müdahale ederek bütün demokratik müesseselerin kapatıldığı asker destekli bir yönetim kurdu. Başarısız olan hükûmet askerî desteğini kaybedince istifa etti ve anayasal sistem tekrar kuruldu. Fakat bu gelişme de ülkeye huzur getirmede ve Kral Alfonso ülkeyi terk edince cumhuriyet ilan edildi. Yeni cumhuriyet yönetiminin dine ve din adamlarına karşı tavır alması, toprak reformlarına girişmesi ve köylülerin, zenginlerin topraklarını ele geçirmek istemesi silahlı çatışmalara sebep oldu. 1936'da karşıt gruplar arasında işlenen cinayetler iç savaşın başlamasına yol açtı. İspanya iç savaşı millîyetçiler ve cumhuriyetçiler arasında gerçekleşti. İç savaş sonrasında iktidara gelen Franco yönetimi ilk dönemlerde Batılı devletler tarafından dışlandı.
CEVAP D
3. Soruda verilen öncüllerin tamamı doğrudur.
CEVAP E
4. Yatıştırma Politikası; II. Dünya Savaşı'na giden dönemde İngiltere Başbakanı Chamberlain'la özdeşleşen politika-dır. Hitler'in esas ilgi alanının doğuda olduğuna inanan Chamberlain, SSCB'ye karşı Almanya'nın kendileriyle iş birliğine gireceğini düşünüyordu. Chamberlain, Münih Antlaşması ile Südet'i alan Hitler'in artık durarak kazandıklarını elinde tutmaya çalışacağını tahmin etti. Fakat 15 Mart'ta Almanya, az sayıda Alman'ın yaşadığı Çekoslovakya'yı işgale başlayınca yatıştırma politikası sona erdi.
CEVAP A
5. Maginot Hattı; Fransız generalleri, 1930'larda dünyanın en güçlü savunma hattını kurmaya karar vererek Maginot Hattı'nı oluşturdular. II. Dünya Savaşı'na kadar hiç test edilmeyen bu hat, birbirinden bir top atımı uzaklıkta 50 savunma kulesi ve bunlara bağlantılı yer altı sığınaklarından oluşuyordu. Düşmanın ele geçirmesi neredeyse imkânsız olan sığınaklarda, askerlerin yaşaması için her şey mevcuttu. Maginot Hattı'nın iki zayıf noktası vardı: Belçika sınırı ve askerlerin ilerlemesini olanaksız kılan sıklıkta ağaç örtüsüyle Ardennes ormanları civarı. Fransızlar savaş başladığında Almanların kuzeyden savunmasız Belçika sınırından saldıracaklarını hesaplamışlar ve güçlerinin büyük bir kısmını bu bölgeye kaydırmışlardır. Almanlar ise Ardennes'de Fransız hatlarını yararak "aşılmaz" Maginot Hattı'nı geçtiler ve Belçika sınırına yığılmış Fransız ordularını arkadan sararak teslim aldılar.
CEVAP B
6. 1937 yılında Japonya'nın Çin'e saldırmasıyla Uzak Doğu'da sıcak savaş başlamıştır.
CEVAP C
7. Hirohito (1901 - 1989), 1926'dan 1989'a kadar 63 yıl boyunca Japonya'yı yöneten 124. Japon imparatorudur. En uzun süre tahtta kalan imparatordur.
CEVAP B
8. Versay Antlaşması ile Almanya'nın Avusturya ile birleşmesi yasaklanmıştır. 1938 yılında Almanya, Avusturya'yı ilhak ettiğini duyurmuştur. Avusturya'nın Almanya'ya ilhakı üzerine, bu memleket 3'üncü Reich'in bir eyaleti (Land) olarak ilan edildi ve bu eyalete Ostmark adı verildi.
CEVAP D
9. Almanların ilk imparatoru I. Otto, II. İmparatoru II. Wilhelm, III. İmparatoru Adolf Hitler olarak kabul edilir.
CEVAP E

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - III

10. Çekoslovakya'nın Südetler Bölgesi'nde 3,5 milyon Alman yaşamaktaydı. Burayı ilhak etmek isteyen Hitler'in bu ülkedeki Nazilerin çıkardıkları karışıklıklardan yararlanmak istemesi, iki ülke ilişkilerini bir bunalıma dönüştürdü. Hitler, 28 Mayıs 1938'de Çekoslovakya'yı işgal etme kararı aldı. İtalya, Südet Buhranı sırasında Almanya'yı desteklerken İngiltere ve Fransa bu konuda ortak bir cephe oluşturamadı. SSCB ise müttefiki Çekoslovakya'ya iç sorunları ve sınırları ortak olmadığı için yardım gönderemedi. Arabuluculuk faaliyetlerinin sonuç vermemesi Avrupa'da genel bir savaş ihtimalini ortaya çıkardı. İngiltere'nin önerisi üzerine Almanya, Fransa, İtalya ve İngiltere arasında 29 Eylül'de Münih Konferansı toplandı. Bu Konferansta Südet, Almanya'ya verilirken Çekoslovakya toprakları İngiltere ve Fransa'nın garantisi altına alındı. Münih Konferansı'na davet edilmeyen ve Çekoslovakya ile ilgili kararlarda kendisine danışılmayan SSCB, Batılı devletlerden uzaklaşıp Almanya'ya yakınlığı.
11. I. ve II. öncüllerde verilen sloganlar Japonlara aittir, "Bizim Deniz" sloganı ise İtalyan Lider Mussolini'ye aittir.
12. Hayat Sahası; I. Dünya Savaşı sırasında Almanya'nın üzerinde bulunduğu toprakların Alman ırkına yeterli gelmeyeceğine ilişkin mevcut olan fikrin, Hitler tarafından Almanya'nın Avrupa'da yayılma politikasının bir gereği olarak kabul edilmesi sonucunda ortaya çıkan kavramdır. Benzer iddialar Japon ve İtalyanlar tarafından da ileri sürülmüştür. Hitler bu doğrultuda Avusturya, Çekoslovakya, Saar, Südet, Danzing bölgelerini Almanya'ya katmıştır.
13. Almanya'nın bütün Balkanlara egemen olarak Bulgaristan'a yerleşmesi Türkiye'deki endişeleri artırdı. Müttefik güçlerin Türkiye'nin savaşa girmesi için baskılarını artırdıkları dönemde Hitler, Türkiye'nin bağımsızlığı aleyhinde bir faaliyette bulunmayacağını ve Alman ordularının Türk sınırından 60 km uzakta duracağını bildirdi. Türkiye ile Almanya arasında 18 Haziran 1941'de Saldırmazlık Paktı imzalandı. Çok dengeli ve duyarlı bir tarafsızlık politikası yürüten Türkiye, antlaşmanın İngiltere ve Fransa ile yapılan ittifaka aykırı olmadığını belirtti. Almanya'nın bu antlaşmanın imzası ile güney kanadını güvence altına alarak 22 Haziran 1941'de Sovyetler Birliği'ne saldırmasıyla Türkiye, Polonya Sendromu'ndan kurtuldu.
14. Antikomintern, Çelik Pakt Mihver Devletleri arasındaki yapılanmalardır. Demir Perde, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Sosyalist Blok için kullanılan kavram olacaktır.
15. Dantzig serbest bölgesini Almanya ile Polonya arasında sorun olmuştur. Bu sorun yüzünden Almanya, Polonya'ya saldırır ve II. Dünya Savaşı başlar.
16. Hitlerin Polonya'yı işgali ile II. Dünya Savaşı başlamıştır.
17. Almanya, Belçika topraklarını işgal ederek Fransa'ya saldırmıştır. I. ve II. Dünya Savaşlarında Belçika toprakları hep savaş alanı olmuştur.
18. Vichy Fransası II. Dünya Savaşı sırasında Almanya'nın Fransa'yı işgali sırasında Fransa'nın Vichy kenti çevresinde kurulan, Almanya'nın kuklası devlettir. Devlet başkanlığına I. Dünya Savaşı'nın Fransız kahramanlarından Mareşal Philippe Pétain getirilmişti. Vichy Fransası II. Dünya Savaşı'na katılmıştır fakat hiçbir muharebeye girmemiştir.
19. İngiltere'nin istila planına Seelöwe (Deniz Aslanı) adı verilmişti. Hitler bu planı uygulamaya geçmeden önce İngiltere'ye birkaç defa barış teklifinde bulundu. İngiltere tarafından cevap alamayınca, 19 Temmuz 1940 da Reichstag'da verdiği uzun bir söylevde, yenilmiş bir devlet olarak değil, "akıl adına konuşan" galip bir devlet olarak, bu savaşın devamını gereksiz gördüğünü ve İngiltere ile Almanya'nın anlaşabileceğini bildirdi. İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Hâlifax, 22 Temmuz'da bu söyleve cevap vererek, İngiltere'nin tehdit ve kuvvet karşısında boyun eğmeyeceğini söyledi. Hitler'in bu barış teşebbüsleri sonuçsuz kalınca, 13 Ağustos 1940'dan itibaren Alman uçakları İngiltere'yi bombardıman etmeye başladılar. Buna İngiltere Muharebesi denir.
20. Kuzey Afrika Cephesi'nde İngiltere ve ABD, İtalya'ya karşı savaşmış ve İtalya'yı saf dışı bırakmıştır.

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - III

21. Almanya, SSCB işgalinden önce Balkanlar'a yönelerek Romanya ve Bulgaristan ile ittifak antlaşmaları yaptı. Kısa sürede Yugoslavya ve Yunanistan'ı ele geçirdi. Daha sonra 22 Haziran 1941'de SSCB'ye saldırarak "Barbarossa Harekâtı"nı başlattı. Bu harekâtle 6 ay içinde SSCB'yi teslim almak isteyen Almanya, iklim şartlarından dolayı hedefine ulaşamadı.
- CEVAP D
22. ABD Başkanı Roosevelt, Japonya'ya petrol ambargosu koyarak Japon ekonomisini yıprattı. Bu meseleyi diplomatik yollarla çözemeyen Japonya, 7 Aralık 1941'de ABD'nin Pasifik üstünlüğünü simgeleyen Hawaii takımadalarından Honolulu'daki deniz ve hava üssü Pearl Harbour'a saldırdı. Kısa sürede ABD'nin Pasifik Donanması'yla hava filosunun büyük bölümü etkisiz hâle getirildi. Bu saldırı üzerine ABD savaşa girmiş oldu.
- CEVAP E
23. I. Dünya Savaşı sonunda barışı korumak amacıyla kurulan Milletler Cemiyeti, büyük devletlerin tesiri altında kararlar tarafsızlığını koruyamamıştı ve II. Dünya Savaşı'na yol açan krizleri çözememişti. Bu yüzden daha II. Dünya Savaşı sırasında dünya barışını sağlamak amacıyla ABD ve İngiltere, Atlantik Bildirisi'ni yayımlayarak Birleşmiş Milletler Teşkilatının temelini attı.
- CEVAP D
24. Birleşmiş Milletler Demeci olarak geçen Atlantik Bildirisi'ne imza atan 26 devletin ortak özelliği Almanya'ya savaş açmalarıdır.
- CEVAP C
25. Hitler, Rusya'ya bir prestij darbesi indirmek için Stalingrad'ı düşürmeye büyük önem veriyordu. Bu sebeple Temmuz 1942 sonundan itibaren 4 safhada yapılacak olan Stalingrad muharebeleri başladı. Son ve en şiddetli safha 24 Kasım 1942 de başladı. Stalingrad düşürülemediği gibi, Ruslar Ocak 1943'den itibaren karşı taarruza geçip, 2 Şubat 1943 de 6'ncı Alman ordusunu 190.000 kişilik bir kuvvet ile esir ettiler. Ordu komutanı Mareşal Paulus ile 22 Alman generali de teslim olmuştu. Stalingrad Muharebesi, Rusların zaferiyle sonuçlanmış oluyordu. Bu durum savaşta tüm dengeleri değiştirmiştir.
- CEVAP B
26. 3 Haziran 1944'te Alman işgali altındaki Fransa'ya İngiliz ve ABD birlikleri Normandiya kıyılarından girmeye başladılar. Almanların çok iyi tahkim ettikleri için hiç beklenmedikleri Normandiya'dan Müttefik donanması büyük bir çıkartma yaptı. Müttefik birlikleri büyük kayıplara rağmen başarılı oldu ve Fransa'nın güneyinden gelen birliklerle birleşerek 26 Ağustos'ta Paris'e ulaştı.
- CEVAP A
27. Avrupa'nın büyük devletleri arasında başgösteren Südet Krizi sonucu olarak 1938'de Münih'te toplanan Münih Konferansı, Hitler, Mussolini, Birleşik Krallık başbakanı Neville Chamberlain ve Fransa başbakanı Édouard Daladier arasında düzenlenmiştir.
- CEVAP E
28. Şubat 1945'te Yalta Konferansı'nda ABD, İngiltere ve SSCB, Mart 1945'e kadar Mihver Devletlere savaş ilan eden devletlerin Birleşmiş Milletlere üye olarak kabul edilmesine karar verdi. Bunun üzerine Türkiye Cumhuriyeti BM'ye üye olmak amacıyla Almanya'ya savaş ilan etti.
- CEVAP D
29. ABD, II. Dünya Savaşı yıllarında "Ödünç Verme ve Kiralama Kanunu" ile Avrupa ülkelerine yardım etmiştir.
- CEVAP B

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - IV

1. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD ve SSCB dünya siyasetine egemen olmuştur.
CEVAP E
2. II. Dünya Savaşı'ndan sonra iki kutuplu bir dünya ortaya çıkar ve ilişkileri ideolojiler ve doktrinler belirlemeye başlar.
CEVAP C
3. Avrupa ve Orta-Kuzey Amerika hariç her yer üçüncü dünya ülkesi olarak görülmüştür.
CEVAP E
4. Potsdam Konferansı'nda, Almanya'nın teslim olmasından sonra ortaya çıkan sorunlar, yapılacak olan barış antlaşmalarının temel şartları ve yöntemleri belirlendi. Görüşmelerde Avrupa, müttefiklerin istekleri doğrultusunda şekillendirildi. Almanya, dört işgal bölgesine ayrılarak ABD, İngiltere, Fransa ve SSCB yönetimine bırakıldı. Ayrıca Almanya için ekonomik ve askerî kısıtlama ve yükümlülükler getirildi. Savaş suçlularının tutuklanmasına ve diğer ülkelerde bulunan Almanların Almanya'ya götürülmesine karar verildi. Avusturya ve başkenti Viyana'nın dört işgal bölgesine ayrılması, İtalya ile koşulları ağır olmayan bir barış anlaşması imzalanması karara bağlandı. Bu konferans'ta Rusya boğazlarda üs verilmesini ve Kars - Ardahan'ın kendisine bırakılmasını istedi.
CEVAP D
5. Soruda verilen öncüllerin tamamı İsrail Devleti'nin kuruluş aşamalarında etkili olan şahsiyetlerdir.
CEVAP E
6. İran toprakları II. Dünya Savaşı yıllarında İngiliz ve Ruslar tarafından paylaşılarak işgal edilmiştir.
CEVAP A
7. ABD'nin Truman Doktrini ve Marshall yardımları Avrupa kıtasında sosyalizmin yayılmasını engellemeye yönelik girişimleridir.
CEVAP C
8. SSCB, uydu ülkelerle Moskova arasındaki bağları daha da güçlendirmek ve aynı zamanda da uluslararası ideolojik faaliyetleri bir merkezden idare etmek için yeni tedbirlere başvurmaya karar verdi. Bu amaçla 1947 Eylül ayında Sovyet Rusya, Yugoslavya, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Polonya, Çekoslovakya, Fransa ve İtalya komünist partilerinin liderleri Polonya'da toplandı. Yayınladıkları bildiri 5 Ekim'de "Cominform"un (Kominform) kurulduğunu ilan ettiler.
CEVAP D
9. Pakistan ile Hindistan SSCB'nin aracılığı ile 10 Ocak 1966'da Taşkent Deklarasyonu'nu imzalayarak 1965'teki savaştan önceki sınırlara çekilmeyi ve anlaşmazlıklarını barışçı yollarla çözmeyi kabul etti. Fakat Keşmir meselesi Pakistan-Hindistan münasebetlerinde çözümlenemeyen bir sorun olarak günümüze kadar geldi.
CEVAP C
10. İran sosyalist blokta yer almamıştır.
CEVAP E

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - IV

11. Marshall Planı çerçevesinde yardım alan devletler; İngiltere, Fransa, İtalya, Batı Almanya, Hollanda, Yunanistan, Avusturya, Belçika ve Lüksemburg, Danimarka, Norveç, Türkiye, İrlanda, Yugoslavya, İsveç, Portekiz, İzlanda'dır.

CEVAP C

12. Marshall Planı'na karşılık SSCB de uyduları arasındaki ekonomik iş birliğini geliştirmek için "Molotov Planı" ile ikili ticaret düzenini kurdu. Çekoslovakya başta olmak üzere bazı uydu ülkeler "Marshall Planı"na katılmak için büyük istek göstermiştir. SSCB'nin Çekoslovakya'da tam egemenlik kurabilmek amacıyla Şubat 1948'de gerçekleştirdiği "Çekoslovak Darbesi"nde bunun büyük bir etkisi vardır.

CEVAP B

13. Sovyet Rusya 1948 yılında "Çekoslovakya Darbesi" ile ülkede sosyalist rejimi hâkim hâle getirmiştir.

CEVAP E

14. 1948 yılında Komünistlerin Çekoslovakya'da iktidarı ele geçirmeleri, Sovyet Rusya'nın niyetleri bakımından, Batılılar için bir alarm oldu. İşte bu şartlar içinde, İngiltere ve Fransa ile, Benelux grubu olarak bilinen Belçika, Hollanda ve Lüksemburg arasında 17 Mart 1948'de Batı Avrupa Birliği'ni kurarlar. Bu antlaşmaya göre beş devlet, aralarındaki her türlü iş birliğinden başka taraflardan biri Avrupa'da bir silahlı saldırıya uğradığı takdirde, diğerleri her türlü vasıtalarla onun yardımına gideceklerdir.

CEVAP D

15. Senatör Vandenberg Sosyalist yayılcılık karşısında Senatoya sunduğu bir karar tasarısında, Amerika Cumhurbaşkanı, Amerika'nın güvenliğini ilgilendiren ve karşılıklı yardıma dayanan "bölgesel ve diğer ortak anlaşmalara" katılma yetkisinin verilmesini istedi. Vandenberg'in bu teklifi 11 Haziran 1948 de Amerikan Kongresi tarafından kabul edildi ve bu karara bundan böyle Vandenberg Kararı denildi. Vandenberg Kararı, Amerika'nın 1823'ten beri tatbik etmekte olduğu Monroe Doktrini veya inziva politikasını resmen terk etmesinden başka bir şey değildi. Bu karar doğrultusunda Amerika, Kanada ve Batı Avrupa ülkeleri ile temasa geçti ve bu temaslara müzakereler sonunda 4 Nisan 1949 da 12 Batılı ülke arasında, kısa adı ile NATO (North Atlantic Treaty Organization) denen Kuzey Atlantik İttifakı kuruldu.

CEVAP A

16. Batı Bloku'nun, Sovyet yayılması ve tehlikesi karşısında kendisini Avrupa'da toparlamaya ve Sovyetler karşısında güçlü bir duruma gelmeye başladığı sırada, Sovyet Bloku'nda da mühim bir çatlak ve çatışma meydana gelmiş ve Sovyetlerin Balkanlarda en kuvvetli kolu sayılan Yugoslavya Moskova'dan kopmuştur. Arkasından da, Yugoslavya 28 Haziran 1948 de Kominform'dan çıkarılmıştır.

CEVAP B

17. Sovyetlerle Yugoslavya arasında 1948 yılında doktriner görüş ayrılıkları ortaya çıkar. Sovyetler, Tito'nun da aynen Sovyet komünizmini ve sistemini tatbik etmesini istemişler, Tito ise buna karşı gelerek, komünizmi Yugoslavya'nın millî şartlarına göre tatbik etme çabasında idi. Tito'nun bu hareketi, milletlerarası komünizm hareketinde ilk "millî komünizm" tatbikatı olarak düşünülebilir.

CEVAP E

18. İrlanda, İngiliz egemenliğinde olduğu için Mihver Devletler safında yer almamıştır. Diğer seçeneklerdeki devletler Alman grubunda yer almıştır.

CEVAP C

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - V

1. II. Dünya Savaşı sırasında geliştirilen bilgisayarlar insan yaşamını her alanda etkiledi. Savaş yıllarında Amerikalı bilim adamları tarafından ENIAC adlı ilk bilgisayar yapıldı. **CEVAP A**
2. Radyo yayını 1920 yılında ilk defa ABD'de başlamıştır. **CEVAP B**
3. Soruda verilen öncüllerin tamamı doğrudur. **CEVAP E**
4. 1948 yılında başlayan Marshall yardımlarının sonunda Avrupa ekonomisi toparlanmaya başlamış, %35 oranında hızlı bir büyüme yaşamıştır. **CEVAP B**
5. Amerika'nın Japonya ile barış imzalaması ve Japon emperyalizminin tekrar canlanması tehlikesi ve ihtimali sadece Filipinler için değil, aynı zamanda Avustralya ve Yeni Zelanda için de söz konusu idi. Bu iki devlet bu endişelerini Amerika'ya bildirmekten geri kalmadılar. Amerika bu iki devletin de endişesini gidermek için 1 Eylül 1951 de bu iki devletle de bir Güvenlik Antlaşması imzaladı. Üç devletin İngilizce isimlerinin baş harflerini alarak (Australia, New Zealand, United States) ANZUS Paktı adını alan bu ittifaka göre, üç devlet, Pasifik Bölgesi'nde bir saldırıya uğramaları hâlinde birbirlerine yardım edeceklerdi. **CEVAP A**
6. II. Dünya Savaşı'ndan sonra öncüllerde verilen üç devlet de ikiye bölünmüştür. Kore 38. enleme göre, Vietnam 17. enleme göre ikiye ayrılmıştır. **CEVAP C**
7. II. Dünya Savaşı sonunda Kore gibi Vietnam da ikiye bölündü. Kuzey Vietnam'da komünistlerin güçlerini artırması ve Kore Savaşı, ABD'yi yeni tedbirler almaya yöneltti. ABD, Uzak Doğu'daki etkinliğini artırmak için bu bölgede yeni bağımsız olan Tayland, Laos, Kamboçya ve Güney Vietnam'a askerî yardımlarını artırdı. Ayrıca 8 Eylül 1954 tarihinde Güney Doğu Asya Anlaşma Teşkilatını (SEATO) kurdu. Bu teşkilat ABD, İngiltere, Fransa, Yeni Zelanda, Avustralya, Filipinler, Tayland, Pakistan'dan oluşmuştu. Böylece ABD, kurmuş olduğu SEATO ve diğer teşkilatlarla SSCB'yi ve Çin'i Batı Avrupa kıyılarından Pasifik'e kadar uzanan bir çember içine almıştı. **CEVAP B**
8. 25 Ocak 1949'da komünist ülkeler arasında ekonomik iş birliği ve dayanışma amacıyla "COMECON" kuruldu. Bu teşkilatta kurucu üye olarak SSCB, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Polonya ve Çekoslovakya gibi ülkeler yer almaktaydı. Kuruluşa daha sonra Arnavutluk, Demokratik Almanya, Moğolistan ve Küba da katıldı. **CEVAP D**
9. 1949'da kurulan NATO'nun askerî etkinliklerini artırması üzerine Doğu Bloku'nda kolektif savunma ve iş birliği amacıyla 14 Mayıs 1955'te Varşova Paktı kuruldu. Paktın kurulmasında ilk imza atan ülkeler Arnavutluk, Romanya, SSCB, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan'dı. Yugoslavya, komşusu olan diğer Doğu Bloku devletleri tarafından tehdit edilince 1953'te Balkan Paktı'na girdi. Bu durumdan yararlanmak isteyen ABD, Yugoslavya'yı Batı Bloku'na çekmek için bu ülkeye askerî ve ekonomik yardıma başladı. SSCB-Yugoslavya ilişkileri ancak 1955'ten itibaren düzelmeye başladı. Bununla beraber Yugoslavya, bu tarihlerden itibaren daha çok Asya ve Afrika ülkeleriyle, Tarafsızlar Bloğunun öncülüğünü yapacak bir dış politika izlemeye başladı. **CEVAP D**
10. Pilsen Ayaklanması ekonomik krizlerden dolayı Çekoslovakya'da yaşanan işçi eylemleridir. **CEVAP C**

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - V

11. Çekoslovakya'da 1967'de Aleksander Dubcek liderliğinde "insancıl komünizm" hareketi başladı. Bu hareketin amacı, Çekoslovakya'da insan hürriyetini esas alan bir komünist sistemini uygulamaktır. 1968'de yayınlanan "harekât programı" sosyalizmin demokrasi ilkeleri ile birleştirilerek yeni bir siyasi sistemin oluşturulması amacındaydı. Tek partili sosyalist devlet yönetimine karşı olan inkılapçı nitelikteki bu hareket ile toplanma ve dernek, düşünce ve ifade, inanç ve kanaat gibi insanın temel hak ve hürriyetlerinin sağlanması gerektiği vurgulandı. Çekoslovakya'nın şartlarına uygun sosyalist demokratik modelin kurulması ve serbest seçimlerin yapılması da ifade edildi.
- CEVAP A
12. 1953 yılında Stalin'in ölümü sosyalist blokta çatlakların başlamasına neden olmuştur.
- CEVAP C
13. Haganah ("Savunma"), Birleşik Krallık Filistin Mandası'ndaki Yahudi yerleşimlerini korumak amacıyla kurulan ve 1920-1948 yılları arasında faaliyeti gösteren Yahudi paramiliter örgüttür. Bu örgütün faaliyetleri sonucu İsrail Devleti kurulmuştur.
- CEVAP D
14. Abdunnasır liderliğinde kurulan "Hür Subaylar Komitesi" Mısır'da yaptığı darbe sonucu yönetimi ele geçirmiştir.
- CEVAP A
15. Bütün Arapları birleştirip, millî ve büyük bir Arap dünyası oluşturma fikrini ortaya atan lider Mısır Devlet Başkanı Cemal Abdunnasır'dır.
- CEVAP C
16. Bağdat Paketi'nin temeli Türkiye - Irak arasında atılmış (24 Şubat 1955), daha sonra Pakta İngiltere, İran, Pakistan da katılmıştır. Arap Birliği'ni kurmak isteyen Arap ülkeleri ile bu ülkeleri yanına çekmek isteyen SSCB de bu Pakta tepki göstermiştir.
- CEVAP E
17. Üveyiş Kanalı'nı millîleştiren Mısır Devlet Başkanı Cemal Abdunnasır'dır. Seçeneklerde verilen diğer bilgiler doğrudur.
- CEVAP E
18. Mısır'daki sömürü ve emperyalist düzene karşı Hasan El-Benna tarafından kurulan koyu teokratik ve batı aleyhtarı örgütün adı Müslüman Kardeşlerdir.
- CEVAP C
19. 1978'de ABD, bölgedeki gücünü kullanarak İsrail ve Mısır'ı Camp David'te bir araya getirdi. 17 Eylül'de İsrail ile Mısır, Filistin meselesi ve iki ülke arasındaki barış esaslarını içeren antlaşmaları imzaladı. Camp David antlaşmaları olarak bilinen bu olayla Mısır resmen İsrail'i tanıyan ilk Arap devleti olur, Mısır ile İsrail arasındaki savaşlar sona erer.
- CEVAP A
20. ABD Başkanı Eisenhower, Orta Doğu'nun SSCB'nin kontrolüne girmesini engellemek ve bölge halkını ABD'nin yanına çekmek için 5 Ocak 1957'de kongreye bir mesaj gönderdi. "Eisenhower Doktrini" adını alan bu mesajın amacı: Orta Doğu ülkelerine ekonomik ve askerî yardım yapmak, bu ülkelere komünist bloktan bir saldırı gelmesi hâlinde Amerikan Silahlı Kuvvetlerinin kullanılması için izin almak ve her yıl 200 milyon dolar harcama yetkisi istemektir. Eisenhower Doktrini ile ABD, Orta Doğu ile ilişkilerini geliştirmiş, SSCB ile ilk defa Orta Doğu'da karşı karşıya gelmeye başlamıştı. Bu doktrin ile Orta Doğu ikiye ayrılmıştı. Lübnan, Pakistan, Irak, Türkiye, Afganistan, Libya, Tunus, Fas ve en sonunda İsrail bu doktrini kabul ettiklerini bildirdiler. Buna karşılık Mısır, Suriye ve Ürdün'den olumsuz tepki geldi.
- CEVAP D
21. Çin Halk Cumhuriyeti'nin ortaya çıkması, Kore Savaşı ile milletlerarası komünizmin dünyanın çok geniş bir alanında tehlike yaratması karşısında Türkiye 1950'li yıllarda Balkan ve Bağdat paktlarını imzalamıştır.
- CEVAP C

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - V

22. Kıbrıs Sorunu'nun ortaya çıkması ve uluslararası bir mahiyet kazanması 1954 yılında gerçekleşmiştir.
- CEVAP A**
23. Norveç, Danimarka, Hollanda ve Belçika gibi devletlerin Türkiye'nin NATO'ya üyeliğine karşı çıkmalarının temel sebebi Sovyet Rusya'nın tehdidinden korkmalarından kaynaklanmıştır.
- CEVAP D**
24. ABD Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB yayılmacılığına karşı jeostratejik konumundan dolayı Türkiye'yi yanında görmek istiyordu. Türkiye ise SSCB'nin baskılarına karşı ABD ve Batılı devletlerle iş birliği yaparak kendi güvenlik alanını genişletmeye yönelik siyaset izlemeye yönelmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin yeni bir güç olarak ortaya çıkması ve Kore Savaşı, Türkiye'nin izlediği politikanın haklılığını ortaya koymuştur. Bu doğrultuda Türkiye, Avrupa Konseyine ve NATO'ya girmiş, Balkan ve Bağdat paktlarının kurulmasında etkili rol oynamıştır. 15 Eylül 1951'de Ottawa'da toplanan NATO Bakanlar Konseyi, Türkiye ve Yunanistan'ın birlikte kabul edilmesine karar verdi.
- CEVAP B**
25. Fuat Köprülü; Celâl Bayar, Adnan Menderes ve Refik Koraltan ile Demokrat Parti'yi kurdu. Demokrat Parti 14 Mayıs 1950 seçimlerini kazanıp iktidara gelince, Dışişleri bakanı oldu. 1956'ya kadar sürdürdüğü bu görevi sırasında Türkiye'nin NATO'ya girişinde etkin rol oynadı. 5 Temmuz 1957'de "kurduğu partiyi tanımadığını" söyleyerek Demokrat Partiden resmen istifa etti ve aynı yıl Hürriyet Partisine girdi.
- CEVAP C**
26. NATO'nun yanında Balkanlar'da aktif politika izlemenin gerektiğine inanan Türkiye, Yugoslavya ve Yunanistan arasında 28 Şubat 1953'te "Dostluk ve İş Birliği Anlaşması" imzalanarak Balkan Paktı kurulmuştur. Bu belgeyle üç devlet aralarında ekonomik ve kültürel iş birliği yapacaklar, sorunlarını barışçı yollarla çözecekler, ortak savunma konusunda iş birliğini sürdürecektir. Bu anlaşmadan sonra bu üç devlet arasında ilişkiler daha da gelişti ve 9 Ağustos 1954'te "Siyasi İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Antlaşması" imzalanarak Üçlü Balkan İttifakı kuruldu.
- CEVAP D**
27. 1958 Temmuz'unda Irak'ta krallık rejiminin yıkılması sonucu yeni yönetim 24 Mart 1959'da, Bağdat Pakti'nden çekildiğini resmen açıkladı. ABD bu gelişmelere rağmen Paktin devamından yana tavır sergiledi. Irak'ın ayrılmasından sonra Paktin merkezi Ankara oldu. Paktin adı 18 Ağustos 1959'da Merkezî Antlaşma Örgütü (CENTO) olarak değiştirildi. Bu şekliyle yirmi yıl devam eden örgüt, Pakistan ve İran'ın ayrılmasıyla hukuken olmasa bile fiilen sona ermiş oldu.
- CEVAP B**

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - VI

1. 1947 yılında Rodos ve 12 Ada, İtalya'dan alınarak Yunanistan'a bırakılır, bu durum Yunanistan'ın Kıbrıs Adası'nı kendine bağlama (ENOSİS) planını hızlandırmasına neden olur.

CEVAP B

2. Zürih ve Londra Antlaşması, 11 Şubat 1959 tarihinde Birleşik Krallık, Türkiye ve Yunanistan devletleri ile Kıbrıs'taki Rum ve Türk toplulukları arasında imzalanan, bağımsız bir devlet olarak Kıbrıs halklarının durumunu belirleyen ve Kıbrıs Cumhuriyeti anayasasını onaylayan antlaşmadır. Rum tarafını Başpiskopos Makarios, Türk tarafını ise Fazıl Küçük temsil etmekte idi. Bunu takip eden 19 Şubat 1959 tarihli Londra Antlaşması ile Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsız bir devlet olarak 16 Ağustos 1960 tarihinde kurulması sağlanmış oldu.

CEVAP D

3. ENOSİS Kıbrıs'ı Yunanistan'a katma projesi, bunun için kurulan terör örgütü EOK, Akritas Planı Kıbrıs'taki Türk varlığına son verme hareketidir.

CEVAP E

4. Büyük Proleter Kültür Devrimi ya da kısaca Kültür Devrimi Çin Komünist Partisi Genel Sekreteri Mao Zedong'un iktidardaki son 10 yılı içinde (1966-1976) Çin Devrimi'nin ruhunu yeniden canlandırmak, komünist düşünceye sahip bir toplum oluşturmak için başlattığı harekettir.

CEVAP A

5. Prag Baharı, 5 Ocak 1968 tarihinde başlayan ve Çekoslovakya'nın politik olarak liberalleşmeye çalıştığı bir dönemdir. Alexander Dubek'in iktidara gelmesi ile başlayıp aynı yılın 20 Ağustosunda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ve Varşova Paketi müttefiklerinin (Romanya hariç) ülkeyi işgal etmesi ile sona ermiştir.

CEVAP B

6. Vietnam, 1954 yılında imzalanan Cenevre Anlaşması ile Kuzey ve Güney Vietnam adı altında bağımsız devletler durumuna gelmişlerdi. 1964 Ağustosunda Kuzey Vietnam donanmasına ait gemiler Tokin Körfezi'nde ABD donanmasına saldırdı. Bu gelişme üzerine ABD, 1965 Şubatında Kuzey Vietnam'da askerî hedefleri bombalayarak savaşı başlattı. ABD, savaş alanına 7 milyon ton bomba attı. Bombalar 20 milyon krater izi bıraktı. Vietnam toprakları, uzun yıllar üzerinde hiçbir bitki yetişmeyecek duruma geldi. 1975'te Kuzey Vietnam'ın Güney Vietnam'ı ele geçirmesiyle 1976'da iki devlet birleşerek Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti adını aldı. ABD'nin Vietnam Savaşı hem içerde hem de uluslararası alanda büyük tepkiler topladı.

CEVAP A

7. Muhammed Ali'nin Vietnam Savaşı'na karşı tutum, dünya şampiyonluğunun elinden alınmasına ve boks lisansının da iptal edilmesine neden oldu. Beş yıl hapis cezasına da çarptırılan Muhammed Ali üç buçuk yıl boyunca resmî bir maç için ringe çıkamadı. Amerikan kamuoyunun Vietnam Savaşı'na bakışı değişince lisansı geri verildi ve spor yaşamı tekrar başladı.

CEVAP B

8. Nixon'ın Çin'e yaklaşma konusundaki adımlarından birini de Guam Doktrini veya Nixon Doktrini teşkil eder. Nixon, 1969 Temmuzunda Pasifik bölgesinde yaptığı bir gezide, 25 Temmuzda Guam adasında yaptığı basın toplantısında, Amerika'nın yeni Asya politikasının esaslarını açıklar. Bu açıklamaya göre, bundan böyle Amerika Vietnam örneği mahallî savaflara bulaşmayacak, Asya'daki askerî taahhütlerini azaltacak fakat Asya gelişmelerini yakından takip ederek, mevcut anlaşmalardan doğan taahhütlerine bağlı kalacaktı. Amerika'nın, Uzak Doğu ile kendisi arasında belirli bir mesafe koyan bu yeni politikası da şüphesiz Çinliler için yeni bir hoşnutluk ve tatmin unsuru idi.

CEVAP A

9. Japonya'da dünya şampiyonası için bulunan Amerikan masa tenisi (ping pong) takımı, 6 Nisan 1971 günü Çin'e davet edildi. Çoğunluğu Amerikalı olan yedi Batılı gazeteciye de giriş vizesi verildi. Amerikan masa tenisi takımı 14 Nisan 1971'de Çin Başbakanı tarafından kabul edildi. Aynı gün, ABD Başkanı Nixon da, yirmi yıldan beri Çin'e karşı uygulanmakta olan ticari ambargoyu kaldırdı. Amerika'ya gelmek isteyen Çinlilere vize verileceği bildirildi. Amerikan ping pong takımının yapmış olduğu bu ziyaretle Çin ile ABD arasında ilk temaslar başlamış oldu. Bu temaslardan sonra ABD Başkanı Nixon Şubat 1972'de Çin Halk Cumhuriyeti'ni ziyaret etti.

CEVAP D

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - VI

10. Doğu Bloku kendi içinde birtakım problemler ve çözümlerle karşılaşmakla beraber, bilhassa 1960'ların ilk yıllarında, Batı ile birtakım çalışmalara girişmekten de kaçınmamıştır. 1958-1962 Berlin Buhranı ve Berlin Duvarı'nın inşası, yine bu buhran sırasında U-2 Hadisesi'nin patlak vermesi ve Küba Buhranı, bu çatışmaların örneklerini teşkil eder. Fakat ne var ki bilhassa Sovyet Rusya ile Amerika'yı karşı karşıya getiren bu çatışmalar ve buhranlar, Batı Bloku içinde dayanışmayı arttıracığı yerde, aksine, görüş ayrılıklarını tahrik etmiştir. Amerika'nın buhranlar sırasında, genellikle tek başına hareketi ve Küba Buhranı'nda olduğu gibi, müttefikleriyle danışma mekanizmasını yeteri kadar işletmemesi, Atlantik'in iki yakası arasında görüş farklılığının ortaya çıkmasına ve Avrupa'nın Amerika'yı tenkit etmeye başlamasına sebep olmuştur. Bu konuda da bayrağı ilk açan De Gaulle Fransa'sı olmuştur. Amerika'nın Vietnam'da tırmanmaya girmesi ise bardağı taşıran damla olacaktır. Amerika'nın, tek başına hareket ederek Batı'yı maceraya sürüklemesi endişesi doğmuştur.
- CEVAP A**
11. Viyana Zirvesi'nin başarısızlığından sonra Doğu Alman Hükûmeti, 13 Ağustostan itibaren, Doğu ve Batı Berlin arasındaki sınır üzerinde yüksek bir beton duvar inşa etmeye başladı. Bu, 1989 yılında yıkılmaya başlanan meşhur Berlin Duvarı'dır. Bu duvar uzun seneler Utanç Duvarı diye anılmıştır. Doğu'lu Almanların ve Doğu Berlinlilerin Batıya kaymaları bu duvar vasıtasıyla önlemek isteniyordu. Buna rağmen, ilk zamanlarda yine pek çok Alman bu duvarı da aşarak Batı Berlin'e sığınmak istemiş ve duvarın dibinde Doğu Alman askerleri tarafından vurularak öldürülmüştür.
- CEVAP C**
12. Füze teknolojisinde sağlanan ilerleme sonucunda ilk uydu Sputnik, SSCB tarafından uzaya gönderildi (1957). Böylece atmosfer ve uzayın keşfedilmesiyle, yer küremiz ve onun çevresi hakkında pek çok yeni bilgilere sahip olunmuştur. Bu gelişmeler uluslararası rekabeti uzağa taşıdı.
- CEVAP B**
13. Uzaya giden ilk insan Rus kozmonot Yuri Gagarin'dir, ödüllü ilk Türk filmi ise Metin Erksan'ın Susuz Yaz filmidir.
- CEVAP B**
14. Fidel Castro'nun Küba'daki Batista diktatörlüğünü yıkmak için başlattığı harekete 26 Temmuz Hareketi denir ve Castro daha 1953 yılında bir garnizona düzenlediği saldırı ile işe başlamak istemiş ise de, başaramamış ve bir çok arkadaşı ölmüştür. Kendisi ise yakalanmış ve idam edilecekken, Batista'nın affına uğrayarak hapse mahkum olmuştur. Bir süre sonra hapisten çıkarılmış ve Meksika'ya sürülmüştür. Batista'yı devirme planlarını ve Küba için düşündüğü siyasi sistemi de bu dönemde kafasında geliştirmeye çalışmıştır.
- CEVAP D**
15. Kennedy başkan seçilmeden önce, Amerikan Merkezi Haberalma Teşkilatı, (CIA) Castro'yu devirmek için bir plan hazırlamıştı. Buna göre, Küba'dan kaçıp Amerika'ya sığınan Kübalı Castro aleyhtarı mülteciler aylarca askerî kamplarda eğitim yaptırılarak Küba'ya bir çıkarma için hazırlanmışlardı. CIA'nın istihbaratına göre, bu Kübalılar Küba'ya çıkarılır çıkarılmaz, Küba halkı Castro'ya karşı ayaklanarak bu kuvvetlerle birleşecekler ve bu suretle Castro kolaylıkla devrilecekti. Çıkarma "Domuzlar Koyu" (Bay of Pigs) denen bir yere yapılacaktı.
- CEVAP A**
16. Nükleer savaş ihtimali karşısında ABD ve SSCB geri adım atmak zorunda kaldı. SSCB, Türkiye'deki ABD'ye ait Jüpiter füzelerinin sökülmesi karşılığında Küba'daki füzeleri sökebileceğini bildirdi. ABD'nin öneriyi kabul etmesi sonucunda karşılıklı füze sökümü ile Küba Buhranı çözüldü. Küba Buhranı'nın çözülmesi ile Doğu - Batı arasında diyalog süreci başlarken, silahsızlanma konusunda da önemli gelişmeler sağlandı. ABD ve SSCB politik ve askerî alanda dengeye ulaştıklarını anladı. Bu durum bir çatışmayı önlediği gibi bloklar arası ve devletler arası ilişkilerde değişimin başlangıcı oldu.
- CEVAP E**
17. Yumuşama Dönemi Kennedy ile Kruşçev arasındaki diplomatik görüşmelerle başlamıştır.
- CEVAP C**
18. Charles de Gaulle 1940 yılında Almanlarla yapılan mütarekeye karşı çıktı ve Londra'ya gitti. Burada Hür Fransız Kuvvetlerini teşkil etti. 1943 yılında General Giraud'la birlikte Fransız Ulusal Kurtuluş Komitesinin başkanı oldu. 9 Eylül 1944'te kurduğu gölge hükûmeti ile birlikte Ceza-yir'den Paris'e döndü ve birbirini izleyen iki geçici hükûmetin başına getirildi. 20 Ocak 1946'ya kadar görevde kaldıktan sonra siyasetten ayrıldı. 1958'de cumhurbaşkanı seçilerek siyasete geri döndü. 1969'a kadar cumhurbaşkanlığında kalan De Gaulle dış politikada bağımsız bir siyaset izledi.
- CEVAP C**

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - VI

19. 1964 Kıbrıs Buhranı sırasında Başkan Johnson'un Muk-
tup yazarak başbakan İsmet İnönü'yü tehdit etmesi şüp-
heleri daha da kuvvetlendirecek ve Amerika Türkiye'yi
feda etmeden Türkiye kendisi Sovyetlerle ilişkilerini yu-
muşatmak için harekete geçecektir.
CEVAP D
20. Batı Bloku içinde 1960'ların en mühim hadisesi, Fran-
sa'nın 1966 yılında NATO'nun askerî entegrasyonun-
dan çıkarak NATO ile bağlarını ehemmiyetli ölçüde za-
yıflatmasıdır. Hadisenin kökeninde de Gaulle'nin deyimii
ile bağımsızlık politikasının olması, Batı Bloku'nun da-
yanışmasında şüphesiz bir sarsıntı, bir çatlak meydana
getirmekte idi. Fransa'nın "bağımsız" politikası; 1958 de
V. Cumhuriyet Fransa'sının başına geçen de Gaulle ile
başlar.
CEVAP C
21. Soruda verilen öncüllerin tamamı Ege Meselesi'nde
Türk-Yunan çatışmasına neden olmuştur.
CEVAP E
22. Sömürgeciliğe karşı halkların kendi kaderlerini belirleme
haklarını benimseyen Asya ve Afrika'dan yirmi dört ülke,
ilk kez Endonezya'nın, Bandung kentinde bir araya gel-
mişlerdir (1955). Konferansın amacı, bağımsızlığına yeni
kavuşan Afrika ve Asya ülkelerinin ABD ve SSCB gibi
iki büyük nükleer güç karşısında varlıklarını korumak için
birlik ve dayanışmalarını sağlamaktı. Bandung Konferan-
sı'nda alınan kararlar içinde en etkili olanı, 1954 Tem-
muz'unda Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı ile Hindistan
Başbakanı arasında kabul edilerek ilk defa dünyaya tanı-
tılmış olan "barış içinde bir arada yaşamının beş ilkesi"
üzerinde varılan anlaşma idi.
CEVAP C
23. İsrail işgali altındaki Kudüs'te, 21 Ağustos 1969'da Müs-
lümanların kutsal yerlerinden olan El-Aksa Camii'nin
kundaklanması ve camide maddi hasar oluşması İslam
dünyasında büyük tepkilere yol açtı. Ürdün Kralı Hüsey-
yin'in önerisi ile Arap devletlerinin Dışişleri bakanları 25
Ağustos 1969'da Kahire'de toplanarak bir "İslam Zirvesi"
oluşturulması kararı verildi. 22-25 Eylül'de Fas'ın baş-
kenti Rabat'ta Türkiye dâhil 24 ülkenin katıldığı bir "İslam
Zirvesi" toplandı. Zirve sonunda yayınlanan bildiriye, İs-
rail'in Kudüs'ü boşaltması ve 1967 Haziran savaşında iş-
gal ettiği Arap topraklarından çekilmesi kararlaştırılırken
İsrail'i tanımış olan devletlerin, İsrail ile diplomatik ilişki-
lerini kesmeleri istendi.
CEVAP D
24. 1967 Arap - İsrail Savaşı'ndan sonra, petrolün Batı'ya ve
bilhassa Amerika'ya karşı bir siyasi silah olarak kullanıl-
ması söz konusu edildi. Hatta bu maksadla OAPEC (Or-
ganization of Arab Petroleum Exporting Countries), yani
Petrol İhraç Eden Arap Ülkeleri Teşkilatı da kuruldu.
CEVAP C
25. 1969 yılında İslam Zirvesi Fas'ın Rabat kentinde toplan-
mıştır. Günümüzdeki adı İslam İş Birliği Teşkilatı olup
merkezi Cidde'dir.
CEVAP A
26. Güney Asya ülkeleri Soğuk Savaş Dönemi'ndeki siyasi
şartlara bağlı olarak farklı bloklarla ilişki kurmuşsa da
kendi aralarındaki sorunların çözümünde büyük güçle-
rin müdahalesini dengelemek, siyasi, ekonomik ve ti-
cari alanda iş birliğini sağlamak amacıyla ASEAN (Gü-
neydoğu Asya Milletleri Birliği)'i kurdu (8 Ağustos 1967).
Filipinler, Malezya, Tayland, Endonezya ve Singapur'un
kurduğu bu teşkilata daha sonra Brunei, Vietnam, Laos,
Birmanya ve Kamboçya dâhil olmuştur.
CEVAP A
27. Watergate, Demokrat Parti'nin Washington'daki genel
merkezinin bulunduğu bina idi. 1973 Haziran'ında bir
gece, beş kişi bu binaya dinleme aletleri koyarken ya-
kalandı. Soruşturma derinleştirilince, Nixon'ın da bilgisi
dâhilinde olmak üzere, Demokrat Parti binasına birçok
dinleme aleti yerleştirildiği ve bu suretle Nixon'ın Cum-
huriyetçilerin seçim taktiklerini kolaylıkla öğrenmek im-
kânını elde etmek istediği anlaşıldı. Suçlular mahkemeye
verilince, işin gerçekten bir skandal olduğu görüldü. Zira,
bu hadisenin dışında, Nixon'ın çalışma arkadaşlarının da
birçok marifetleri ortaya çıktığı gibi, rüşvet hadiseleri ve
seçimler için gizli ve usulsüz paralar alındığı tespit edildi.
Nixon kamu oyunun tepkilerine ve baskılarına bir yıldan
fazla dayandı, fakat sonunda 8 Ağustos 1974 de istifa et-
mek zorunda kaldı. Anayasa gereğince yerine Başkan
Yardımcısı Gerald Ford geçti.
CEVAP E
28. Afganistan 1919 yılında kurulmuştur. Diğer devletler II.
Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllarda bağımsız olmuştur.
CEVAP D

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - VII

1. 1947 yılında bağımsız olan Pakistan ve Hindistan İngiltere'ye bağımsız olarak kurulmuştur.
CEVAP E
2. Sorudaki öncüllerde verilen savaşların hepsi Arap- İsrail savaşlarıdır.
CEVAP E
3. Baas, Arap dilinde yeniden diriliş anlamına gelmektedir. 1940 yılında Suriye'de kurulan bu hareketin ilk teorisyenleri Ekrem Havrani ile Mişel Eflak'tır. Baas ideolojisi, amaç olarak Orta Doğu'da tek bir Arap devleti kurulmasını benimsemiştir. Partinin sloganı birlik, özgürlük ve sosyalizm idi. Parti ideolojisi parti birliğine ve dış bas-kılara karşı durmaya dayanıyordu. Baas Hareketi, Suriye'de ortaya çıkmışsa da, Irak'ta da taraftar bulmuştur. İlk kongresi 1947'de Şam'da yapılan Baas, kısa süre için de Arap ülkelerinin büyük bölümünde ve öbür ülkelerdeki Arap toplulukları arasında örgütlendi. Baas Partisi, Suriye ve Irak'ta yaptıkları devrimlerle iktidarı ele geçirmişlerdir. Daha tutucu ve ulusçu olan askerî kanadı, 1968'de Irak'ta, 1970'de Suriye'de iktidarı ele geçirdi. Baas, Suriye'de Hafız Esed'in ölümünden sonra da iktidarını koruduysa da Irak'taki Baas iktidarı 2003 yılındaki ABD işgaliyle son buldu.
CEVAP D
4. Arap - İsrail savaşları 1978 yılında imzalanan Camp David antlaşmaları ile bitmiştir.
CEVAP A
5. Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (İngilizce: North American Free Trade Agreement) Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Meksika tarafından imzalanan serbest ticaret anlaşmasıdır.
CEVAP E
6. BM ve NATO'nun girişimleri ile Türkiye- Yunanistan - İngiltere arasında 11 Şubat 1959'da Zürih Antlaşması imzalanmıştır. Sonrasında Londra Antlaşması imzalanmış ve 1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur. (19 Şubat 1959) Buna göre; Kıbrıs bağımsız cumhuriyettir. Cumhurbaşkanı Rum, yardımcısı da Türk olacaktır.
CEVAP C
7. Kıbrıs'taki Rumların ve bu Rumların lideri olan Makarios Yunanistan'ın desteğinde Enosos'i gerçekleştirmek için 1963'te Türklere saldırarak 24 Türk'ü şehit etmesi (Kanlı Noel) ve 40 Türk'ü yaralaması ile olaylar başlar. Türkiye'nin devreye girmesine rağmen sonuç alınamamıştır. 7 Haziran 1964'te planlanan Kıbrıs Barış Harekâtı 5 Haziran'da gelen "Johnson Mektubu" ile engellendi. ABD Başkanı Johnson, İsmet İnönü'ye tehdit dolu bir mektup göndermiştir.
CEVAP D
8. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin devlet başkanlığına Rum Lider Makarios, yardımcılığına da Türk Lider Dr. Fazıl Küçük getirilmiştir.
CEVAP B
9. 1974 Bülent Ecevit ile Necmettin Erbakan koalisyon hükümeti ülkenin başındaydı. Bülent Ecevit başbakan, Erbakan ise başbakan yardımcısıydı.
CEVAP A
10. Asala Örgütü (Ermenistan'ın Özgürlüğü için mücadele eden gizli Ermeni ordusudur.) 1975 yılında kurulmuştur. 6-7 üyeden oluşan kurucuları içerisinde, terör örgütünün en hareketli iki üyesinden biri olan Agop Agopyan, örgütün bilinen lideridir.
CEVAP C
11. Seydişehir Alüminyum, İskenderun Demir-Çelik, Aliağa Rafineri tesisleri Süleyman Demirel'in Başbakanlığı Dönemi'nde açılmıştır.
CEVAP C
12. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, kısaca TÜBİTAK, Türkiye'de bilim ve teknolojiyi teşvik etme, yönlendirme ve popülerleştirmeyi amaçlayan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının "ilgili" kuruluşlarından olup özel hukuk hükümlerine tabidir. 1963'te Cemal Gürsel tarafından hükümete danışmanlık yapılması ve millî bilim politikasına rehberlik edilmesi, kalkınma planları doğrultusunda araştırmalar yapmak amaçlarıyla kurulduğunda "Türkiye Bilim Teknik ve Araştırma Kurumu" diye bilinirken, sonradan adı "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu" olarak değiştirilmiş ve uzun süre bu adla anılmıştır. Bu arada 1993 yılından itibaren popüler bilim kitapları basılmaya başlanmıştır. Ardından "teknik" yerine "teknolojik" kelimesinin kullanılması ile 2005 yılında kurumun adı son hâlini almıştır.
CEVAP B

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - VII

13. TÜBA 1993 yılında bilimsel konularda ve bilimsel önceliklerin saptanması amacıyla incelemeler ve danışmanlık yapmak, toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yayılmasını sağlamak, hükûmete, Türk bilimcileri ve araştırmacılarının toplumsal statüleri, yaşam düzeyleri, gelirleri ve bu tür faaliyetlerin gereği olan özel kolaylık ve ayrıcalıklara ilişkin mevzuat değişiklikleri önermek, bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak ve bilim adamlığını özendirme için ödüller vermek ve bu amaçların gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi ile ilgili her türlü faaliyette bulunmak amacıyla kurulmuştur.

CEVAP A

14. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan dolayı ABD, Türkiye'ye ambargo uygulamıştır.

CEVAP D

15. Soruda verilen öncüllerin tamamı doğrudur.

CEVAP E

16. Ege hava sahası ile ilgili NATO Başkomutanı Rogers'in ortaya koyduğu plan Türk ve Yunan hükümetleri tarafından kabul edilir. Böylece Türkiye, Yunanistan'ın NATO'ya yeniden üyeliği konusundaki vetosunu kaldırır, 1980 yılında Yunanistan NATO üyeliğine alınır.

CEVAP B

17. 1960 - 1970 yılları arasında uygulanan "ithal ikameci sanayileşme" ile daha önce ithal edilen tüketim mallarının ülkede üretimi amaçlanmıştır. Bu dönemde, sanayi daha çok demir-çelik, çimento, kâğıt, kimya, petrol rafinerisi, alüminyum ve madencilik alanında yoğunlaştı. 1970'li yıllarda uygulanan "ileri ithal ikameci model" ile buzdolabı, televizyon, çamaşır makinesi gibi dayanıklı tüketim mallarının yanı sıra ülkemizde artık otomobil de üretilmekteydi.

CEVAP C

18. 1971 Muhtırasından sonra 1971-1973 yılları arasında teknokratlar hükümetleri kurulur. Nihat Erim, Ferit Melen, Naim Talu ve Sadi İrmak bunlardandır. Ancak Refik Saydam 1939-1942 yılları arasında başbakanlık görevinde bulunmuş, görev başındayken hayatını kaybetmiştir.

CEVAP E

19. Türkiye'de ilk renkli televizyon yayını 1984'te başladı. 1990'da ilk özel televizyon kanalının açılması ve 1994 yılında Özel Radyo ve Televizyon Yasası'nın çıkması ile çok sayıda özel radyo ve televizyon, yayın hayatına başladı. İnsanlar bu özel televizyon ve radyolar sayesinde dünyadaki siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmeleri çok daha yakından takip etmeye başladılar.

CEVAP D

20. Kyoto Protokolü (11 Aralık 1997) 1997'de Japonya'nın Kyoto şehrinde küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamaya yönelik olarak gerçekleştirilen görüşmeler Kyoto Protokolü'nü ortaya çıkardı. Protokol, atmosferdeki sera gazı yoğunluğunun, iklime tehlikeli etki yapmayacak seviyelerde dengede kalmasını sağlamaya dönüktür.

CEVAP C

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - VIII

1. Annan Planı, Türk ve Rum kesimleri hâlinde bölünmüş Kıbrıs Adası'nın bağımsız bir devlet olarak birleştirilmesini öneren Birleşmiş Milletler planıdır. Adını, planı ortaya atan BM eski genel sekreteri Kofi Annan'dan alır. Plan, Kıbrıs adasının İngiliz üsleri bölgesi haricinde kalan kısımlarının bağımsız ve federal nitelikte bir devlet olacak şekilde birleştirilmesini öngörüyordu. Plan gereğince Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki bakanlıkların en az üçte biri Türklere olacaktı. Devlet başkanlığı ve başbakanlık makamları 10 ayda bir Türkler ve Rumlar arasında el değişecekti.
CEVAP A
2. 24 Ocak Kararları, 24 Ocak 1980 yılında Turgut Özal tarafından hazırlanan ve IMF tarafından onaylanan ekonomik kararlardır.
CEVAP E
3. Avrupa Birliği'nin temelini 1951'de kurulan "Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu" oluşturmaktadır. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, 18 Nisan 1951'de Belçika, Almanya, Fransa, Hollanda, Lüksemburg ve İtalya arasında imzalanan Paris Antlaşması ile kurulmuştur.
CEVAP E
4. Gorbaçov açıklık ve yeniden yapılanma programlarıyla, komünist iktidarın tepki çeken baskıcılığını, demokratik bazı uygulamalarla halk egemenliğine yaklaştırmak istiyordu. Ayrıca ekonomik yapıda radikal değişikliklerle ülke ekonomisini canlandırmayı, ekonomiye yeni bir dinamizm kazandırmayı ve Sosyalist Blok içindeki toplumsal olayları yatıştırmayı hedefliyordu. Bu nedenle 1987 yılında Perestroyka ve Glastnost denilen yeniden yapılanma ve açıklık politikasını dillendirmiştir.
CEVAP D
5. SSCB'nin dağılmasından sonra 1991 yılında Gürcistan ve Azerbaycan bağımsızlığını kazanan ilk devletlerdendir.
CEVAP A
6. Alma Ata Zirvesi, Bağımsız Devletler Topluluğunun kurulması kararının ardından, Sovyetler Birliğini oluşturan on beş cumhuriyetten on birinin katıldığı bir toplantıdır. 21 Aralık 1991'de Kazakistan'ın o zamanki başkenti Alma Ata'da (Almatı) yapılan bu toplantıya Rusya, Ukrayna, Beyaz Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Özbekistan, Azerbaycan, Tacikistan, Ermenistan ve Moldova katıldı. Gürcistan ise gözlemci olarak iştirak etti.
CEVAP A
7. Soruda verilen devletlerin başkentleri sırasıyla Bakü - Bişkek - Aşgabat şeklindedir.
CEVAP C
8. Kadife Devrim, 17 Kasım-29 Aralık 1989'da Çekoslovakya'da meydana gelen kansız bir devrimdir. Sonucunda, Komünist yönetim düşürülmüştür. Eski Çekoslovakya'da 1989'da yapılan Kadife Devrim'in öncülerinden olan muhalif oyun yazarı Vaclav Havel, Çek Cumhuriyeti'nde 40 yıl sonra ilk kez 1990'da yapılan serbest seçimlerde cumhurbaşkanı oldu. Böylece ülkede ilk defa "komünist olmayan" bir hükümet başa geldi.
CEVAP C
9. Gorbaçov'un iktidara gelmesiyle SSCB'de başlayan değişim sonucu Azerbaycan'da da bağımsızlık hareketleri tekrar başladı. Ebulfeyz Elçibey'in önderliğinde "Halk Cephesi" adıyla bir teşkilat kuruldu. SSCB'nin dağılmasından sonra 1991'de yeniden bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan'ın ilk tanıyan ülke Türkiye oldu. 1992'de devlet başkanı olan Ebulfez Elçibey Dönemi'nde Türkiye- Azerbaycan ilişkileri büyük gelişme gösterdi. 1993'te cumhurbaşkanı olan Haydar Aliyev'in "Biz bir millet, iki devletiz." sözleri Türk-Azeri ilişkilerine egemen olmuştur. 2003 yılında Haydar Aliyev'in yerine cumhurbaşkanı seçilen İlham Aliyev Dönemi'nde de iyi ilişkiler devam etmektedir.
CEVAP B
10. Çekoslovakya sosyalizmin yıkılmasından sonra Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olmak üzere ikiye ayrılmıştır.
CEVAP A
11. Mavi Kelebeğin İzinde: İnsanlık ve savaş suçlarının işlendiği bu savaş sırasında katliamları saklamak isteyen savaş suçluları, onlarca kilometre uzaklarda yeşillendirilerek gizlemek istedikleri toplu mezarlar oluşturdular. Bu mezarlar, normalden derin kazılarak mezar içine bırakılan metal parçalar ile manyetik değişkenlik taraması yapılması (uydu resimleri vs.) engellenmek suretiyle gizlenmek istendi. Bölgede inceleme yapan uzmanların toplu mezarların üzerinde yetişen yabancı çiçeği Artemis ve bu çiçekten beslenen mavi kelebeklerin nüfusunda bir artış gözlemlenmeleriyle bu güne kadar 370'ten fazla toplu mezar tespit edildi. Bosna Hersek'te mavi kelebeğin izinde her geçen gün yeni toplu mezarlar açığa çıkmaktadır.
CEVAP E

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - VIII

12. 14 Aralık 1995'te Yugoslavya Federal Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Slobodan Milošević ve Hırvatistan Cumhurbaşkanı Franyo Tucman ve eski Bosna- Hersek Cumhurbaşkanı Aliya İzetbegović tarafından Dayton Antlaşması imzalanarak Bosna Savaşı sona erdi. Bosna-Hersek Devleti'nin yapısı bu antlaşmayla belirlendi. **CEVAP B**
13. Kazaklar, 1985'ten sonra SSCB'deki değişimlerden yararlanarak bağımsızlık için harekete geçtiler. Gorbaçov tarafından Kazakistan'ın başına getirilen Nursultan Nazarbayev, SSCB'nin dağılmasından sonra 1991'de bağımsızlığını ilan etti. Kazakistan'ı tanıyan ilk devlet Türkiye oldu. Kazakistan'daki büyük petrol, uranyum, demir, altın ve kurşun rezervleri, ABD başta olmak üzere bütün Batılı ülkelerin ilgisini çekmiştir. Dünyadaki kromun %26'sı, altının %20'si, uranyumun %17'si Kazakistan'dadır. **CEVAP D**
14. 26 Nisan 1996'da Şanghay'da toplanan beş ülkenin Sınır Bölgelerinde Askeri Güvenin Derinleştirilmesi Anlaşması'nı imzalamasıyla Şanghay Beşlisi kurulmuş oldu. Bundan sonra Şanghay Beşlisi yıllık görüşmeleri sırasıyla 1998'de Almatı'da, 1999'da Bişkek'te, 2000'de ise Duşanbe'de yapıldı. 2001 yılında ise görüşmeler ŞİÖ'nün kuruluşu ile sonuçlandı. Beş devlet ile başlayan örgütün tam üye sayısı sonra altıya ulaştı: Rusya, Çin, Kazakistan, Tacikistan, Kırgızistan, Özbekistan. Haziran 2001'de üye devletler Peterburg Zirvesi'nde örgütün amaç, prensip, yapı ve işleyişini belirleyen ŞİÖ Beyannamesi'ni imzaladı. Ayrıca zirvede bir "Anti- terör Ajansı"nın kurulmasını öngören bir anlaşma daha imzalandı. ABD karşıtı ilk ciddi adım, 2005'te atılmıştır. ŞİÖ zirve toplantısında, ABD'ye Orta Asya'daki askerî varlığına son verme çağrısı yapılmıştır. Bunun üzerine, Özbekistan'daki ABD askerleri ülkeyi terk etmişlerdir. **CEVAP C**
15. Hocalı Katliamı, Karabağ Savaşı sırasında 26 Şubat 1992 tarihinde Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Dağlık Karabağ bölgesindeki Hocalı kasabasında yaşanan ve Azeri sivillerin Ermenistan'a bağlı kuvvetler tarafından toplu şekilde öldürülmesi olayıdır. **CEVAP B**
16. I. Dünya Savaşı'nda statüsü gereği İsviçre tarafsız kalmıştır. **CEVAP E**
17. Avusturya ve Almanya, pancermenizm politikasını güden devletlerdir. Bu nedenle Versay ile iki devletin birleşmesi yasaklanmıştı. **CEVAP C**
18. Sırbistan, I. Dünya Savaşı'ndan sonra toplanan Paris Konferansı'na katılarak Akdeniz'e kıyı elde etmek istemiştir. **CEVAP D**
19. Japonya, 1920'li ve 1930'lu yıllarda Uzak Doğu'nun en güçlü devleti oldu. Uzak Doğu'da topraklarını genişletmek isteyen Japonya, doğal kaynaklar açısından zengin olan Mançurya ve Çin'e egemen olup Asya içlerine kadar yayılmak istedi. Bu gelişmeler, Uzak Doğu'da çıkarları olan Avrupa devletlerini, Japonya'ya karşı birtakım önlemler almaya sevk etti. 1922 "Washington Deniz Silahsızlanması Konferansı" bu amaçla yapıldı. Burada Japonya'nın Çin'e yönelik tehdidini azaltmak için kararlar alınırken Japon deniz kuvvetleri de sınırlandırıldı. **CEVAP C**
20. Gerçeküstücü ressamlar insanların ruhsal durumlarını ve davranışlarını akıl, mantık, töre, din ve toplumsal baskılardan özgür kılarak tuvale yansıttılar. Gerçeküstüçülük akımıyla neredeyse özdeşleşen, Salvador Dalí (1904-1989) anılarından ve düşlerinden esinlenerek yaptığı resimlerinde eriyip akan saatler, gövdesinde çekmeceler taşıyan insanlar, boşlukta uçan eşyalar yer alır. Gerçeküstüçülük hiçbir ortak kuram ya da birlik olmaksızın, sanatçıların bireysel tavırları doğrultusunda kendi kendine gelişen bir sanat akımı olmuştur. **CEVAP B**
21. Bu amaçla, 4 Nisan 1929'da İstanbul Darülfünununda (İstanbul Üniversitesi) düzenlenen "Yerli Malı Kullanma ve Koruma" konulu toplantıda gençlik, yerli malı kullanmaya yemin eder. Bu toplantıdan çıkan bir başka sonuç da "Yerli Malları Haftası"nın ilan edilmesidir. **CEVAP D**

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - IX

1. Umberto Eco (1932 - 2016), İtalyan bilim adamı, yazar, edebiyatçı, eleştirmen ve düşünürdür. Dünya kamuoyunun gündemine Gülün Adı ve Foucault Sarkacı gibi romanlarıyla giren İtalyan yazar, aynı zamanda Orta Çağ estetiği ve göstergebilim dalının ustalarındandır.
CEVAP A
2. Guernica, Pablo Picasso tarafından 1937'de yapılan, İspanya İç Savaşı sırasında Nazi Almanya'sına ait 28 bombardıman uçağının 26 Nisan 1937'de İspanya'daki Guernica şehrini bombalamasını anlatan, 7,76 m eninde ve 3,49 m yüksekliğinde anıtsal tablodur. Saldırı sırasında 250 ila 1.600 kişi hayatını kaybetmiş, çok daha fazla sayıda kişi de yaralanmıştır.
CEVAP B
3. I. Dünya Savaşı sonunda Batı medeniyeti ve bu medeniyetin dayandığı değerlerin sorgulanması, Avrupa edebiyatını etkiledi. İki savaş arasında, birçok yazar yaşadıkları toplumlara karşı eleştirel gözle bakarak eserlerini bu doğrultuda verdiler. John Steinbeck'in Gazap Üzümleri (1939) adlı eseri 1929 krizinden sonra Amerika'nın sosyal ve ekonomik durumunu anlatan önemli eserlerden biridir.
CEVAP C
4. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya'dan alınarak serbest şehir hâline getirilen, II. Dünya Savaşı'nda ilk bombanın atıldığı bölge Dantzig'dir.
CEVAP A
5. I. Dünya Savaşı'nda Osmanlıya ihanet eden, kendini Hicaz Kralı ve halifesi ilan eden Arap Şeyhi Şerif Hüseyin'dir. Osmanlıyı sattığı için İngilizler de onu sattılar. Şerif Hüseyin, oğullarını Irak ve Ürdün'e kral tayin etti ve 5 Mart 1924'te halifeliğini ilan ederek bölgedeki konumunu güçlendirdi. Başlangıçtan beri bölge liderliği konusunda rekabet eden Necd Emiri Abdülaziz İbni Suud, Şerif Hüseyin'e savaş açtı. Galip gelen İbni Suud kendini Hicaz ve Necd Kralı ilan etti. İngiltere'nin 1927'de tanıdığı bu krallık 1932'de "Suudi Arabistan Krallığı" adını aldı.
CEVAP D
6. Suudi Krallığı'nın 1936'da Amerikan şirketi Aramco'ya petrol ayrıcalığı vermesiyle ABD bölgeye girmiş oldu.
CEVAP C
7. Dünya barışının sağlanmasında büyük katkılarından dolayı Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne aday gösteren Yunan Devlet Adamı Venizelos'tur.
CEVAP A
8. 1939 yılına kadar İskenderun sancağında Türkiye Cumhuriyeti'nin paraları kullanılmıştır.
CEVAP A
9. Bulgaristan ile imzalanan Nöyyi Antlaşması ile Gümcine ve Dedeağaç Yunanistan'a, Dobruca Romanya'ya verilmiştir.
CEVAP B
10. Lenin Dönemi'nde uygulanan NEP (Yeni Ekonomik Politika) ile tarım ürünlerine el koymaktan vazgeçilerek köylülere ürünlerini pazarlama özgürlüğü ile küçük esnafa ve tüccara kolaylıklar sağlandı. Yirmi kişiden az çalışanı bulunan küçük sanayi işletmelerinin devletleştirilmesinden vazgeçildi. Yabancı sermayeye çeşitli imkânlar sağlandı. Buna karşılık devlet; bankalar, büyük sanayi kuruluşları ve ulaşım üzerindeki egemenliğini koruyarak ekonominin hızla düzelmesini sağladı.
CEVAP B
11. Zeki Velidi Togan 1913-1914 arasında Türkistan'da yaptığı araştırmalar sırasında Fergana'da Yusuf Has Hacıb'in "Kutadgu Bilig" adlı eserinin yeni bir nüshasını buldu. 1916'da Rus Millet Meclisi Duma'da Ufa Müslümanlarının temsilcisi olarak Petersburg'a gitti. Bu sırada Bolşevik İhtilali patlak verince o da Türklerin durumunun düzelmesi için mücadeleye başladı. Bu nedenle Bolşevik yönetimiyle defalarca görüşmesine rağmen sonuç alamayınca Türkistan'a çekilip Enver Paşa ile çalıştı. Basmacı Hareketinin içinde bulundu. Türkistan Millî Birliğinin kurucusu ve ilk başkanı oldu.
CEVAP C

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - IX

12. Albert Einstein 17 Eylül 1933'te Atatürk'e hitaben yazdığı mektupta Almanya'daki Nazi zulmüne uğramış Yahudi bilim insanlarının Türkiye'ye kabulünü istemiştir.
CEVAP A
13. Z. Velidi Togan 1911 sonlarında yayınladığı Türk ve Tatar Tarihi adlı kitabı sayesinde meşhur olmaya başladı. 1939'da talep üzerine Türkiye'ye gelerek İstanbul Üniversitesinde Umumî Türk Tarihi Kürsüsünü kurdu ve ordinaryüs profesör oldu.
CEVAP B
14. 1929'da ABD'de başlayıp tüm dünyayı sarsan ekonomik bunalım karşısında Türkiye'de devletçi ekonomik anlayış benimsenmiştir.
CEVAP D
15. Weimar Almanya'sının sona ermesi, Nazi Almanya'sının Locarno Paktı'ndan çıkıp saldırgan politikalar izlemeye başlaması Türkiye'nin Boğazlar Sorunu'nu Milletler Cemiyeti'ne götürerek boğazlarda Misakımillî'yi gerçekleştirmesine zemin hazırlamıştır.
CEVAP C
16. 1945 yılında görüşülen Bütçe Kanunu ve Çiftçiyi Topraklandırma Yasası CHP içinde muhalefete neden olmuş, bu muhalefet hareketi DP'ye giden yolu açmıştır.
CEVAP C
17. Köy Enstitüleri 17 Nisan 1940 yılında dönemin Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel ile İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç'un çabalarıyla açılmıştır. 1940 yılından başlayarak tarım işlerine elverişli geniş arazisi bulunan köylerde veya onların hemen yakınlarında Köy Enstitüleri açıldı. Türkiye'de seçilen şehirlerden uzak ancak tren yollarına yakın tarıma elverişli 21 bölgede köy ilkokullarına öğretmen yetiştirmek üzere açılmıştı. Öğretmenler köylülere hem örgün eğitim verecek okuma yazma ve temel bilgileri kazandıracak hem de modern ve ilmi tarım tekniklerini öğretecekti. Öğretmenler gittiği yörelerde bilinmeyen tarım türlerini de köylülere öğretecekti. Kitaba deftere dayalı öğretim yerine iş için, iş içinde eğitim ilkesi tatbik ediliyordu. Her köy enstitüsünün kendisine ait tarlaları, bağları, arı kovanları, besi hayvanları, atölyeleri vardı. Derslerin %50'lik bölümü temel örgün eğitim konularını içeriyordu. Geri kalanı ise uygulamalı eğitimdi.
CEVAP D
18. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Sovyet Rusya'nın yayımlı politikayı başlatması Türkiye'yi huzursuz etmiştir. Boğazlar üzerinde isteklerde bulunan Sovyetlerin tehditkâr tutumları Türkiye'yi ABD'ye yakınlaştırmıştır.
CEVAP D
19. Müstakil Grup, Cumhuriyet Halk Partisinin (CHP) V. Kurultay'ında (1939) benimsediği tüzük uyarınca, hükümet ve parti çalışmalarını denetlemek amacıyla CHP bünyesinde oluşturulan topluluktur. 1939 - 1946 yılları arasında yürürlükte kalan Müstakil Grup, DP'nin açılmasıyla kaldırılmıştır.
CEVAP E
20. 1946 seçimlerinden sonra, İnönü, Şükrü Saraçoğlu yerine Recep Peker'i başbakanlığa getirdi. Peker'in Türk lirasında yaptığı ve "7 Eylül Kararları" diye tanınan devalüasyon büyük yankı uyandırdı, çünkü o devirde para değerinin değişmesi çok olağan dışıydı. 1 ABD doları 1.40 TL'den, 2.80 TL'ye düşürüldü. Peker'in TBMM'de Menderes'e sinirlenerek eleştirilerini "psikopat bir ruhun ifadesi" diye nitelmesi ve Bayar'ı halkı isyana kıskırtmakla suçlaması üzerine, DP Meclisi terk etti. Bunun üzerine İnönü müdahale ederek Bayar'la görüştü. Ortalık yatıştı. DP ilk Büyük Kongresi'ni Ocak 1947'de yaptı. Kongre Hürriyet Misakı adında bir bildirge yayımladı. Buna göre DP'nin kimi siyasal talepleri kabul edilmezse DP milletvekilleri TBMM'den ayrılacaklardı. Bu talepler, Anayasa'ya aykırı yasaların ayıklanması, dürüst seçimleri sağlayacak bir seçim yasası, devlet başkanlığının parti başkanlığı ile aynı kişide birleşmemesi (İnönü'nün durumu) diye özetlenebilir. DP ne denli sert muhalefet yaparsa Recep Peker de aynı sertlik ve hırçınlıkla cevap veriyordu. Meclisi terk etme tehdidini hükümet "komünist taktiği" diye niteliyordu. İnönü bu durumda hakem rolünü üstlenerek Bayar'ı ve Peker'i birkaç kez dinledikten sonra, iki tarafı uzlaştırmaya çalışan 12 Temmuz Beyannamesi'ni yayımladı. Bu ilişkileri hayli yumuşattı. Fakat Peker hırçınlık yanlısıydı, yani çok partililiği sindirememişti. Onun için de İnönü CHP içinde Peker'e karşı bir hareket başlattı. Milletvekili Nihat Erim'in başını çektiği 35'ler Grubu CHP grubunda Peker'e karşı oy kullandılar. (35'ler Hareketi) Peker, yandaşlarıyla beraber birkaç gün İnönü ile mücadeleye girecekmiş gibi davrandı, fakat sonra istifa etti. Yerine Hasan Saka hükümeti kuruldu. (9 Eylül 1947)
CEVAP A

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - IX

21. 13 Eylül 1944 yılında kurulan II. Şükrü Saraçoğlu kabinesinde Dışişleri Bakanlığı görevini üstlenen Hasan Saka, San Francisco Konferansı'na katılarak BM Antlaşması'nı imzalamıştır.
- CEVAP C
22. Türkiye'de resmen çok partili hayata geçiş 1946 seçimleriyle yaşanmıştır. Seçimden önceki başbakan Şükrü Saraçoğlu'dur. Seçimden sonra CHP tarafından Recep Peker kabinesi kurulmuştur.
- CEVAP B
23. İsmet İnönü Dönemi 1939-1950 yılları arasındadır. Bu dönemde Millî Kalkınma Partisi, Demokrat Parti ve Millet Partisi kurulmuştur.
- CEVAP A
24. Millet Partisi, 1948-1954 yılları arasında etkin olan Türk siyasi partisidir. Partinin kurulmasının en önemli nedenlerinden biri Demokrat Partinin Cumhuriyet Halk Partisine sert muhalefet yapmamasıydı. Millet Partisi Fevzi Çakmak'ın fahri başkanlığında kurulmuştur. İlk genel başkanı Yusuf Hikmet Bayur'dur.
- CEVAP D
25. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa tek dereceli seçim, 1946 yılında resmen çok partili hayata geçişte uygulanmıştır.
- CEVAP D
26. 1917 - 1931 yılları arasında Sovyet Rusya'ya karşı başlatılan basmacı hareketinin amacı Türkistan'a bağımsızlığını kazandırmaktır.
- CEVAP D
27. Çakmak Hattı, II. Dünya Savaşı'nın çıkacağına ilişkin anlaşılmasının ardından Almanlar tarafından gelebilecek bir saldırıya Trakya sınırında karşı koymak amacıyla Çatalca'da kurulan savunma hattıdır. Marmara Denizi'nden Karadeniz'e uzanmaktadır. Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, Fransızların Majino (Maginot) Hattı'nı örnek alarak Trakya'da bulunacak ve beton ile çelik karması bir savunma merkezi olacak bir hat planı hazırlamıştır.
- CEVAP C

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - X

1. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler II. Dünya Savaşı yıllarında gerçekleşmiştir. Türk Parasını Koruma Kanunu, 25 Şubat 1930 yılında Atatürk Dönemi'nde çıkarılmıştır.
CEVAP A
2. Demokrat Parti, 7 Ocak 1946 yılında kurulmuştur. II. Dünya Savaşı'ndan sonradır. Diğer seçenekler II. Dünya Savaşı (1939-1945) Dönemi'nde gerçekleşen olaylardır.
CEVAP B
3. Hüseyin Numan Menemencioğlu, Saraçoğlu Hükümetinde Ağustos 1942 - Haziran 1944 tarihleri arasında Türkiye Dışişleri Bakanı, öncesinde ve sonrasında milletvekilliği ve büyükelçilik yapmış Türk diplomat ve siyasetçidir.
CEVAP D
4. Millî Koruma Kanunu, II. Dünya Savaşı yıllarında dönemin ekonomisi sebebiyle Ocak 1940'ta Cumhuriyet Halk Fırkası iktidarının çıkarttığı ve hükûmete fiyatları saptamada, ürünlere el koymada, hatta zorunlu çalışma yükümlülüğü getirmede sınırsız yetkiler veren yasadır. Devlet müdahaleleri bu yasayla meşruiyet kazanmıştır.
CEVAP C
5. Nuri Demirağ; Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları inşaatının ilk müteahhitlerindedir. Türkiye'nin 10 bin km'lik demir yolu ağının 1250 km'lik bölümünün inşasını gerçekleştirmiş ve bu nedenle kendisine Mustafa Kemal Atatürk tarafından "Demirağ" soyadı verilmiştir. Türkiye'de ilk uçak fabrikasının kuruluşu, ilk sigara kağıdı üretimi, ilk yerli paraşüt üretimi gibi ilkleri gerçekleştiren, İstanbul Boğazi üzerine köprü yapılması, Keban'a büyük bir baraj yapılması düşüncelerini ilk kez gündeme getiren kişidir. Özellikle havacılık sanayisinde başarıları ile anılır. İsmet İnönü Dönemi'nin ilk muhalefet partisi olan Millî Kalkınma Partisinin kurucusudur.
CEVAP E
6. SSCB tarafından ABD'nin Marshall Planı'na karşı oluşturulan, Demir Perde ülkelerine yapılan ekonomik yardım ve kalkınma planıdır.
CEVAP D
7. 1941 yılına kadar Rusya ile Almanya çıkarları ortak olduğu için birbiri ile savaşmamışlardır. 22 Haziran 1941 de Almanya Sovyet Rusya'ya savaş açar. Bu savaş Almanya'nın Avrupa'daki üstünlüğünü sona erdirecektir. Çünkü şimdi Sovyet Rusya, Batılılarla iş birliğine girecektir.
CEVAP C
8. 1943 yılında Sovyetler Stalingrad Muharebesi'yle Almanları püskürterek Almanların ilk mağlubiyetini almalarına sebep olmuştur.
CEVAP A
9. I. ABD'nin savaşa girişi - 11 Aralık 1941
II. Atlantik Bildirisi - 14 Ağustos 1941
III. Pearl Harlbour (İnci Limanı) Baskını - 7 Aralık 1941
CEVAP E
10. II. Dünya Savaşı'nın mağlup devletleri olan İtalya ve Almanya'nın toprakları işgal edildi. Müttefik ordularının denetimi altında başkentleri Berlin ve Viyana da dâhil olmak üzere, Almanya ve Avusturya toprakları dört işgal bölgesine ayrıldı.
CEVAP D
11. İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda, İtalya, İrlanda, Danimarka, Lüksemburg, Norveç ve İsveç 5 Mayıs 1949'da Londra'da Avrupa Konseyini kurdular. Konseyin çalışma alanları, insan hakları, medya, hukuki iş birliği, sosyal dayanışma, sağlık, eğitim, kültür, spor, gençlik vb. olarak belirlenmiştir. Türkiye, Konseye 8 Ağustos 1949'da üye olmuştur.
CEVAP C
12. Bugünkü Avrupa Birliği'nin temeli kabul edilen Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, 1951 yılında Schuman Planı ile kurulmuştur.
CEVAP A
13. 1939 - 1942 yılları arasında Refik Saydam, 1942- 1946 yılları arasında Şükrü Saraçoğlu başbakanlık görevinde bulunmuştur.
CEVAP C
14. Dörtlü Takrir, 7 Haziran 1945'te CHP'li Celal Bayar, Refik Koraltan, Adnan Menderes ve Fuat Köprülü'nün meclis grubunda açık olarak görüşülmek üzere verdiği önerge'dir. Dört kişi verdiği için Dörtlü Takrir diye anılır. Amacı, Türkiye'nin tek parti yönetiminden çok partili hayata geçmesi, serbest seçimlerin yapılması, üniversite özerkliği, tek dereceli seçim sistemi, yürütme erkinin CHP'nin tüzel hamiliğinden çıkarılması idi. Menderes ile Köprülü, Vatan gazetesinde muhalif yazılar yazmaya başlayınca 21 Eylül 1945'te ikisi de partiden ihraç edildi. Buna tepki gösteren Refik Koraltan'ın partiden ihraç edilmesi takip etti. Gelişen olaylar doğrultusunda Celal Bayar ise hem milletvekilliğinden hem de partiden istifa etmiştir. Partiden ayrılan bu dört kişi, 7 Ocak 1946'da Demokrat Parti'yi kurmuşlardır.
CEVAP E

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - X

15. Nihat Erim Hükümeti, 1971 yılında partiler üstü olarak kurulmuştur, Yumuşama (detant) Dönemi'ndedir. **CEVAP E**
16. Filistin, Osmanlı Devleti toprakları içerisinde yer almaktaydı. Bu nedenle Dünya Siyonist Örgütü Başkanı Theodor Herzl, Yahudilerin Filistin'e göç etmelerine izin verilmesine karşılık II. Abdülhamid'e Osmanlı Devleti'nin dış borçlarını ödemeyi önermiş ancak istediği sonucu alamamıştı. II. Abdülhamit Herzl'e tarihi bir cevap vermiştir. **CEVAP D**
17. Birleşmiş Milletler 1945 yılında kurulmuştur, Türkiye Cumhuriyeti kurucu devletlerden biridir. İsmet İnönü Dönemi'dir. A, B, C ve D seçenekleri Demokrat Parti Dönemi'dir. **CEVAP E**
18. 1958 Temmuz'unda Irak'ta krallık rejiminin yıkılması sonucu yeni yönetim 24 Mart 1959'da, Bağdat Pakti'nden çekildiğini resmen açıkladı. ABD bu gelişmelere rağmen paktın devamından yana tavır sergiledi. Irak'ın ayrılmasından sonra Paktın merkezi Ankara oldu. Paktın adı 18 Ağustos 1959'da Merkezî Antlaşma Örgütü (CENTO) olarak değiştirildi. Bu şekliyle yirmi yıl devam eden örgüt, Pakistan ve İran'ın ayrılmasıyla hukuken olmasa bile fiilen sona ermiş oldu. **CEVAP C**
19. Fatin Rüştü Zorlu, 1932'den başlayarak Dışişleri Bakanlığına bağlı çeşitli görevlerde bulunduktan sonra 1951'de Ekonomik İş Birliği Teşkilatı Genel Sekreteri oldu. 1952'de Büyükelçiliğe yükselerek Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatında (NATO) Türkiye daimî temsilciliğine getirildi. İlk daimî temsilcimiz Fatin R. Zorlu'dur. **CEVAP D**
20. Sina-i Kalkınma Bankası ile Vakıflar Bankası Demokrat Parti Dönemi'nde kurulmuştur, Denicilik Bankası ise Atatürk Dönemi'ndedir. **CEVAP D**
21. Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT), Kıbrıs'ta 1 Ağustos 1958'de EOKA Örgütüne karşı mücadele etmek için kurulan silahlı örgüttür. Daha sonraları EOKA'nın yerine EOKA-B'ye bırakılmasıyla bu örgütle mücadele etmiştir. 1 Ağustos 1976 tarihinde Kıbrıs Türk Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına dönüştürülmüştür. **CEVAP B**
22. Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı ya da kısaca TİKA Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığı'na bağlı olan kurum Türkiye'nin dış yardımlarını organize eder. Ayrıca yurt dışında Türkçe öğretimini destekler. TİKA Türkoloji Projesi buna örnektir. TİKA 1992 yılında Dışişleri Bakanlığına bağlı olarak kuruldu. 28 Mayıs 1999'da Başbakanlığa bağlandı. TİKA, Orta Asya ülkeleri başta olmak üzere, yaklaşık 100 ülkede görev yapan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin tek teknik yardım kuruluşudur. TİKA Merkez Teşkilatına ilave olarak, 48 ülkede bulunan 50 Program Koordinasyon Ofisi ile çok geniş bir coğrafyada ve bütün sektörlerde çalışmalarını sürdürmektedir. TİKA, gelişme yolundaki ülkelerin kalkınmalarına yardımcı olmak ve bu ülkelerle ekonomik, ticari, sosyal, kültürel iş birliği için kurulmuştur. **CEVAP E**
23. Fazıl Küçük, 1959 Londra ve Zürih konferanslarında Kıbrıs Türklerini temsil eden Küçük, halkının yapısal bir güvenliğe girmesi için çalıştı. 3 Aralık 1959'da Kıbrıs Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanı yardımcılığı görevine seçildi. 21 Aralık 1963 tarihinde ada üzerindeki toplumsal olayların ardından oluşturulan Kıbrıs Türk Genel Komitesinin başkanlığına seçildi. 27 Aralık 1967 tarihinde ise Kıbrıs Geçici Türk Yönetiminin başkanlığına getirildi. 18 Şubat 1973'de cumhurbaşkanı yardımcılığından ayrılarak, yerini Rauf R. Denktaş'a bıraktı. **CEVAP E**
24. Mekik Diplomasisi genellikle birbirini resmen tanımayan ancak yine de müzakere etmek isteyen taraflar arasında gerçekleştirilir. Bu kavram, ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'ın 1979'da Mısır ile İsrail arasındaki müzakereleri Kahire ve Tel-Aviv'e yaptığı seri ziyaretlerle sonuçlandırdığı dönemde yaygın olarak kullanılmaya başlandı. **CEVAP A**
25. 1961 Yassı Ada yargılamasının ardından Adnan Menderes, Hasan Polatkan ve Fatih Rüştü Zorlu idam edilmiştir. Celal Bayar hakkında verilen idam kararı yaş haddinden dolayı bozulmuştur. **CEVAP C**
26. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1963 - 1967 yılları arasında uygulanmıştır. **CEVAP E**
27. Türkiye Cumhuriyeti'nde 1961 Anayasası'nın ilanından 1980 ihtilaline kadar olan dönemde Çift Meclisli sistem uygulanmıştır. **CEVAP A**

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - XI

1. Sorudaki seçeneklerde verilen öncüllerin tamamı askerî darbeler sonucu demokrasinin sekteye uğradığı yıllar olmuştur. Bunun dışında 28 Şubat müdahalesi, 27 Nisan e-muhtırası ve 15 Temmuz darbe kalkışması ile de Türkiye karşı karşıya kalmıştır.

CEVAP E

2. Önceki soruda da açıklandığı gibi Jüpiter füzelerinin sökülmesine neden olan gelişme Küba Bunalımı'dır.

CEVAP A

3. Eisenhower Doktrini, 1953 yılından itibaren 8 sene ABD Başkanlığı yapan Dwight Eisenhower'ın 5 Ocak 1957'de Kongre'ye gönderdiği yetki talebi isteğinin adıdır. Yumuşama Dönemi 1961-1990 yılları arasını kapsar.

CEVAP C

4. Uluslararası Adalet Divanı, Birleşmiş Milletlerin başlıca yargı organıdır. Uluslararası Adalet Divanının merkezi Hollanda'nın Lahey kentindedir. Genel Kurul ve Güvenlik Konseyi'nden seçilen 15 yargıçtan oluşur. Yargıçlar değişik ülkelerden seçilir, böylece dünyadaki değişik hukuk sistemlerinin temsil edilmesi amaçlanır.

CEVAP B

5. Hürriyet Misakı, 6 Demokrat Parti'nin 7 Ocak 1947 tarihli Birinci Büyük Kongresinde kabul edilen ve çok partili döneme geçilmesine rağmen halen tek parti dönemi uygulamalarının devam ettiği yönündeki eleştirileri içeren rapordur.

CEVAP B

6. Avrupa Birliği ya da kısaca AB, yirmi sekiz üye ülkeden oluşan ve toprakları büyük ölçüde Avrupa kıtasında bulunan siyasi ve ekonomik bir örgütlenmedir. 1992 yılında, Avrupa Birliği Antlaşması olarak da bilinen Maastricht Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi sonucu, var olan Avrupa Ekonomik Topluluğuna yeni görev ve sorumluluk alanları yüklenmesiyle kurulmuştur. 500 milyondan fazla nüfusuyla Avrupa Birliği, dünya ülkelerinin GSYİH'ye (nominal) göre sıralanışında nominal gayrisafı yurt içi hasılasının %30'luk bölümünü oluşturur.

CEVAP B

7. 1946 seçimlerine Demokrat Partinin cumhurbaşkanı adayı olarak Fevzi Çakmak katılmıştır.

CEVAP C

8. İSEDAK, İslam İş Birliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İş Birliği Daimî Komitesinin Türkçe kısa adıdır. İngilizce ve Fransızca kısaltması ise COMCEC'dir. 1981 yılında 3. İslam Zirvesi'nce kararlaştırılan komite, ilk toplantının yapıldığı 1984 yılından beri her sene toplanmaktadır. Üye ülke bakanları nezdinde gerçekleşen bu toplantılar; haberleşme, ulaştırma, enerji, teknik iş birliği, ekonomi, alt yapı ve bayındırlık konularında vb. yapılmaktadır. Komite, bakanlar düzeyinde toplanmaktadır. Türkiye, daimî komite başkanlığı görevini yürütmektedir ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı bu görevi yürütmektedir.

CEVAP C

9. Müstakil Grup: Hükümetin faaliyetlerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde kontrol edilmesini sağlamak amacıyla oluşturulan grup. Müstakil grupta kurultay tarafından seçilecek 21 milletvekili görev alacaktır. Grup üyeleri parti meclisi toplantılarını görüş bildirmeden ve oy kullanmaksızın izleyecek TBMM toplantılarında ise grubun görüşlerini dile getirip düşünceleri çerçevesinde oy kullanacaklardır. Parti genel başkanı müstakil grubunda başkanıdır. 12 Temmuz Beyannamesi 1946 seçimlerinin yarattığı gerginliği yumuşatmak amacıyla Cumhurbaşkanı İsmet İnönü tarafından yayımlanmıştır.

CEVAP B

10. Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi, TANAP, projesinin amacı, Azerbaycan'ın Hazar Denizi'ndeki Şah Deniz 2 Gaz Sahası ve Hazar Denizi'nin güneyindeki diğer sahalarda üretilen doğal gazın öncelikle Türkiye'ye, ardından Avrupa'ya taşınmasıdır. TANAP, Güney Kafkasya Boru Hattı (SCP) ve Trans-Adriyatik Boru Hattı (TAP) ile birleşerek Güney Doğal Gaz Koridoru'nu oluşturmaktadır.

CEVAP A

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - XI

11. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını hızlandırmak için 30 Eylül 1960 tarihinde kuruldu. Devletin ekonomik, sosyal ve kültürel amaçlarının belirlenmesinde hükûmete danışmanlık yapmaktaydı. Hükûmetçe belirlenen amaçları gerçekleştirmek için kalkınma planları ve yıllık planlar hazırlardı. Teşkilat 2011 yılında Kalkınma Bakanlığı olarak yeniden organize edildi.
- CEVAP B**
12. İthal İkameci Ekonomik Politika'nın amacı ithal edilen malların ülke içinde üretimini gerçekleştirmektir.
- CEVAP E**
13. 24 Ocak Kararları serbest ekonomi ve enflasyonla mücadele ile ilgilidir. Tarımsal kalkınmayla ilgili bir öngörüsü yoktur.
- CEVAP A**
14. Türkiye'de ilk defa İnternet ODTÜ'de kullanılmıştır.
- CEVAP C**
15. Yüksek Mühendis Mektebi, 1944 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi adını alır, Ankara Üniversitesi 1946 yılında açılır. İkiisi de İsmet İnönü Dönemi gelişmelerindedir.
- CEVAP B**
16. ABD terör olaylarını bahane ederek 2001 yılında Afganistan ve Irak topraklarını işgal etmiştir.
- CEVAP D**
17. Bahtiyar Vahapzade ve M. Emin Resulzade Azeridir. Cengiz Aytmatov ise Kırgız'dır.
- CEVAP C**
18. 24 Ocak 1992'de Türk dilinin konuşulduğu ülkeler ve Türkiye'ye komşu ülkeler olmak üzere; gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarına yardımcı olmak, bu ülkelerle ekonomik, teknik, kültürel, eğitim alanlarında iş birliğini geliştirmek amacıyla kurulan teşkilatın adı TİKA'dır.
- CEVAP D**
19. İtalya'nın Fiume, Dalmaçya kıyıları ve bazı adalar ile ilgili talepleri kabul edilmedi. İtalya, tekliflerinin reddedilmesi üzerine konferansı terk etti. İtalya'nın konferansta bulunmadığı dönemde Yunanistan'ın Batı Anadolu'yu işgaline karar verildi.
- CEVAP A**
20. 1823 yılında açıklanan Monreo Doktrini'ne göre ABD, Avrupa'daki olaylara karışmayacak ve Avrupalı güçlerin Amerika kıtasındaki varlığına saygı gösterecek; Avrupa devletleri de Latin Amerika'da ortaya çıkan cumhuriyetler üzerinde yeni bir sömürge politikası gütmeyecektir. Bu doktri, ABD'yi Amerika kıtasında tek başına etkin bir güç hâline getirmiştir.
- CEVAP D**

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - XII

1. İlk olarak Ekim Devrimi ile 1917 yılında Rusya'da uygulanma imkânı bulan komünizme katkıda bulunanların başında Lenin gelir. Sonrasında Stalin Dönemi'nde Komünist Parti faaliyetlerinde farklı uygulamalar başlatılmıştır. 1919'da Lenin'in uluslararası burjuvaziyi yıkmak ve Uluslararası Sovyet Cumhuriyeti idealini gerçekleştirmek amacıyla kurduğu Komintern 1943'te kaldırılmış, yerine benzer işlevi yürütecek Kominform kurulmuştur. Böylelikle Rusya dışı komünistlerle bağ kurulmaya devam edilmiştir. Çin, Küba, Arnavutluk, Yugoslavya, Doğu Almanya, Çekoslovakya gibi ülkelerin yanında Afganistan, Yemen gibi İslam ülkelerinde de komünist yönetimler kurulmuştur.
CEVAP C
2. İtalya, 1935'te Etiyopya'yı işgal ettiği için Milletler Cemiyetinden uzaklaşmıştır.
CEVAP E
3. Bolşevikler, Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinde Lenin'in önderlik ettiği gruptur. 1903'teki parti kongresinde etkili olan ve çoğunluğu ele geçiren bu gruba "Bolşevik" (çoğunlukta olanlar), Batı Avrupa tarzı sosyal demokrasiyi savunan azınlıkta kalan gruba ise "Menşevik" (azınlıkta olanlar) denmiştir. Bolşevikler, Karl Marks'ın kesintisiz devrim fikrini Rusya işçi sınıfının gerçekleştirebileceğini; Menşevikler, sosyalizmin ülkeye yerleşmesi için gerekli öncül olarak kapitalist ve liberalist bir rejimin uygulanmasının üreticiyi güçlendireceğini savunuyordu.
CEVAP E
4. Mehmet Emin Resulzade liderliğinde 28 Mayıs 1918'de Azerbaycan Halk Cumhuriyeti kurularak bağımsızlık ilan edilmiştir. 23 ay varlığını devam ettiren bu devlet, Türk tarihinin cumhuriyet rejimiyle idare edilen ilk devletidir. Bu zamana kadar coğrafi bir terim olan Azerbaycan kelimesi siyasi bir kimliğe bürünmüştür. Gence'de Nuri Paşa komutasında Osmanlı ve Azeri askerlerinden oluşan Kafkas İslam Ordusu kurulmuştur. Bakü, Ermeni işgalinden kurtarılarak başkent yapılmıştır.
CEVAP B
5. On sekizinci yüzyılda Çarlık Rusya'sının Kafkasya'yı istilasına karşı ortaya çıkan ve Şeyh Şamil ile özdeşleşen dinî ve millî direnişi, Ruslar "Müridizm Hareketi", Müslümanlar "Gazavât" olarak adlandırmıştır. Bu hareket farklı dillerin konuşulduğu, farklı etnik kökene sahip halkların bulunduğu Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığını hedeflemiş tasavvuf kökenli bir siyasi hareket olmuştur.
CEVAP A
6. 1868 - 1912 yıllarını kapsayan Meiji Devri, dünya tarihinde en dikkate değer dönemlerden biri oldu. Batı'da başarılması asırlara dayanan teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler, İmparator Meiji'nin idaresi altında kısa sürede gerçekleştirildi. XIX. yüzyılın sonunda Japonya Batılı devletlere tanıdığı ticari ayrıcalıklara son verebilecek duruma geldi ve Asya'nın en büyük gücüne dönüştü.
CEVAP B
7. Japonya'nın 1875 sonrası Kore'ye dair emelleri 1894'te Japonya ile Çin'i karşı karşıya getirdi. Japonya, Çin'i yenilgiye uğrattı. Yapılan Şimonoseki Antlaşması'na göre Çin tazminat verecek, Formosa-Pescadores (Formaza Peskadore) takımadalarını ve Port Arthur (Port Artur) Limanı'nı Japonya'ya bırakacaktı. Çin, Kore'nin bağımsızlığını tanıyacaktı.
CEVAP C
8. Doğu Asya'da Rusya'nın yayılması üzerine Japonya; 1904'te donanmasını Port Arthur Limanı'na, kara ordusunu Kore'ye sevk ederek Rusya ile savaşa girdi. Savaştan galip çıkan Japonya, 1875'te Kuril adalarına karşılık olarak Rusya'ya terk ettiği Güney Sakhalin'i geri aldı. Formosa ile Kore'yi ele geçirdi ve Mançurya'da özel çıkarlar elde etti. Bu zaferle kuvvetler dengesinin muhafazası oyununa yeni bir oyuncu katıldı. Bir Asya devleti olan Japonya kısa sürede bir Avrupa devletini yenebilecek duruma geldi. Bu durum bütün Asya devletlerinde millî hareketlerde etkili oldu.
CEVAP E
9. Dünya Ekonomik Bunalım'ından sonra 1930'lu yıllar dış ticarete korumacılığın arttığı; gümrük tarifelerinin, kotaların, takas ve kliring gibi ticareti kısıtlayıcı önlemlerin alındığı yıllar oldu. Klasik iktisatçıların ekonomik anlamda etkisini kaybetmesi, siyasi alanda kapitalizmin çöktüğü düşüncesini yerleştirerek faşizmin güç kazanmasına neden oldu.
CEVAP B
10. Ekonomik buhranla birlikte Türkiye'de, ham madde ve tarım ürünleri fiyatlarında düşüş yaşandı. Özellikle tarım ürünleri ihraç eden Türkiye'de döviz gelirleri azaldı. Dolayısıyla tarım üreticileri yoksullaşma sürecine girdi. 1929 Dünya Ekonomik Bunalım'ının etkisiyle tüm dünya ile eş zamanlı olarak 1933'ten itibaren devletçi politikalar ağırlık kazandı. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur.
CEVAP A

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - XII

11. Yalta Konferansı ile savaşın sonuçları belirlendi, Almanya dört işgal bölgesine ayrıldı, iş birliği devresi son buldu.
CEVAP B
12. Nazilerin Yahudilere karşı yaptığı hak ihlalleri 1933'te başlamıştır. 1935'te çıkarılan Nürnberg Kanunları ile Yahudi ve Romanlara karşı ağır vergilendirme, müsadere, toplumdandan dışlama gibi uygulamalar başlatılmıştır. 10-13 Kasım 1938'deki Kristal Gece eylemleri ile Yahudi karşıtlığı farklı bir boyut kazanmıştır. 1939'dan itibaren Polonya'nın Yahudi nüfusu tecrit edilerek gettolarda yaşamaya zorlanmıştır.
CEVAP E
13. SSCB, insan hakları ihlallerini ülkesindeki azınlıklara da uyguladı. Sovyet idaresine itaat etmeyen bilim insanları Gulag denen kamplarda çalıştırıldı. Devletin savaş ortamından dolayı ihtiyaç duyduğu gıdalar zorla toplanarak II. Dünya Savaşı sırasında göç halk açlığa ve ölüme mahkûm edildi. Azınlık durumundaki halklar ve özellikle de Türkler zorla cepheye götürülerek ön saflardaki ölüm birliklerinde savaşa zorlandı. 1943'te topyekûn sürgüne gönderilen Karaçaylılar, Kafkasya'dan sürgün edilen ilk halk oldu. 1944'te insanlık dışı hareketlerle 190 bin Kırım Tatarı ve 115 bin Ahıska Türkü Rusya'nın farklı bölgelerine sürgün edildi. İnsanlar, topraklarına el konularak devlete ait çiftlikler olan kolhozlarda zorla çalıştırıldı. Savaş sanayisinde olumsuz şartlarda çalıştırılan ve hiçbir karşılık alamayan işçiler hak ihlaline uğratılarak açlık ve ölüme maruz bırakıldı.
CEVAP D
14. Dünyanın ilk atom bombalarının üçer gün ara ile üzerine atıldığı Japonya, 14 Ağustos 1945'te kayıtsız şartsız teslim oldu. Tarihi boyunca ilk kez işgale uğrayan, siyasi ve ekonomik olarak da uzun yıllar ABD'nin etkisi altına giren Japonya, General Mac Arthur'un nezareti altında demokratik usullerle seçilen bir hükûmet tarafından idare edildi. Parti sistemi yeniden kuruldu. Japonya dışında kalan bölgeler eski sahiplerine geri verildi.
CEVAP A
15. Churchill'in ilk kez 1946'da kullandığı Demirperde kavramı 1947'de Kominformun hayata geçmesi ile gerçekleşti. II. Dünya Savaşı sonrası ABD ile SSCB arasında yaşanan ideolojik ayrılık Batı ve Doğu bloklarının ortaya çıkmasına neden oldu.
CEVAP C
16. Birleşmiş Milletler fikrini ilk olarak ortaya atan Türk-İslam filozofu Farabi olmuştur. Birleşmiş Milletler kavramını ilk kez kullanan ise ABD Başkanı F. D. Roosevelt'tir. II. Dünya Savaşı devam ederken İngiltere ve ABD'nin yayımladıkları Atlantik Bildirisi'ndeki kararlar 1 Ocak 1942'de Birleşmiş Milletler Bildirisi'nde aynen kabul edildi. Böylece kurulacak olan Birleşmiş Milletler Teşkilatının temelleri atıldı. Ağustos-Ekim 1944'te Çin, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri delegeleri ABD'nin Dumbarton Oaks kentinde bir araya gelerek Birleşmiş Milletler Ana Sözleşmesi'nin temel ilkelerini belirlediler. Yalta Konferansı'nda Güvenlik Konseyinin daimî üyeleri için veto ilkesi kabul edildi. San Francisco Konferansı'na kadar Mihver Devletlere savaş ilan edenlerin kurucu üye olarak kabul edilecekleri ortaya kondu.
CEVAP A
17. BM'nin Soğuk Savaş sonrası müdahalede bulunmadığı Bosna-Hersek, Somali ve Irak olayları BM'ye yönelik olumsuz değerlendirmelere yol açmıştır. Teşkilatın kendi içindeki adil olmayan yapılanması ve dünyada yaşanan olaylar karşısındaki yetersizlikleri, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı R. Taysip Erdoğan'ın "Dünya beşten büyüktür." sözüyle sembolleşmiştir.
CEVAP E
18. 1922'de ilk Türk sigara kağıdını üretti. Ankara'nın doğusuna ilk demir yolunu yaptı. İstanbul Boğazi'ne özel köprü yaptırmayı projelendirdi. Bursa'da Sümerbankın Merinos fabrikasını kurdu. İzmit'te selüloz fabrikasını kurdu. İstanbul'daki büyük hal binasını yaptı. Seri üretim olarak 1936'da ilk Türk uçağını yaptı. Karabük'te demir ve çelik fabrikasını kurdu. İlk yerli paraşütü yaptı. Sivas'ta çimento fabrikası kurdu. Çok partili rejimdeki ilk muhalefet partisini kurdu. Çok partili hayat Demokrat Partinin kurulmasıyla başlamıştır.
CEVAP E
19. 18 Temmuz 1945'te iş adamı Nuri Demirağ öncülüğünde kurulan Millî Kalkınma Partisi (MKP) II. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulmuş olan ilk muhalefet partisidir, siyasi hayatta çok fazla etkin olamamıştır.
CEVAP A

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - XIII

1. Üç yıl süren Kore Savaşı'nda taraflar birbirlerine üstünlük sağlayamadılar. 1950'de başlayan savaş, 27 Temmuz 1953 Panmunjom Ateşkes Anlaşması ile sona erdi. Yapılan ateşkese göre Kuzey Kore ile Güney Kore arasındaki sınır değişmedi ve 38. enlem sınır çizgisi olarak kabul edildi.

CEVAP C

2. 1958'de İngiltere tarafından Mac Millan Planı ortaya atıldı. Bu plana göre Ada'da İngiltere, Türkiye ve Yunanistan iş birliğine dayalı üçlü bir yönetim kurulacaktı. NATO'nun iki üye ülkesi arasındaki siyasi gerilimin NATO'ya zarar verdiğini düşünen ABD, duruma müdahale etti. Oluşan durum karşısında Yunanistan, İngiltere'nin planını görüşmeyi kabul etti. 1959'da Türkiye ve Yunanistan arasında Zürih'te başlayan görüşmelerde Kıbrıs Adası'nın bağımsız bir devlet olması fikri kabul edildi. 11 Şubat 1959'da imzalanan Zürih Antlaşmasıyla Kıbrıs'ın bağımsızlığı resmîleşti.

CEVAP C

3. Cengiz Topel 8 Ağustos 1964'te Kıbrıs'a yapılan hava harekâtı sırasında Eskişehir'den Kıbrıs'a, dörtlü kol komutanı olarak gönderilen Türk Hava Kuvvetleri pilotudur. F-100 uçağıyla uçuşu esnasında uçağı yerden isabet alarak düşürüldü. Cengiz Topel, paraşütle atlamayı başardı fakat Rumlar tarafından esir alındı. Uluslararası savaş hukukunun esirleri kapsayan maddelerine aykırı olarak yapılan işkenceler sonucu şehit düştü. Kıbrıs'taki ilk Türk hava şehidi olan Cengiz Topel'in hastanede öldüğü açıklandı ancak naaşı ısrarlı girişimler sonucu 12 Ağustos 1964 tarihinde Rumlardan alınabildi.

CEVAP B

4. 15 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta Yunanistan'a bağlı subaylar askerî bir darbe yaparak Cumhurbaşkanı Makarios'u devirdiler. Yerine EOKA'ya bağlı Nikos Samson'u geçirdiler ve Kıbrıs Elen Cumhuriyeti'ni ilan ettiler. Kıbrıs Anayasası'na aykırı olarak yapılan ve Ada'yı Yunanistan'a bağlamak demek olan harekete Türkiye sert tepki gösterdi. Türk Silahlı Kuvvetleri, 20 Temmuz 1974'de Kıbrıs'ta barışı ve anayasal düzeni yeniden sağlamak için Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştirdi. Bu harekâtın parolası "Ayşe Tatile Çıktı" oldu.

CEVAP B

5. II. Balkan Savaşı sırasında Türk birlikleri Edirne'yi geri almalarına rağmen Meriç Nehri'nin batısına ilerleyemediğinden Batı Trakya düşman işgalinden kurtarılamadı. Bulgar çetelerinin Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türklere şiddet uyguladıklarına dair haberlerin çıkması üzerine, Enver Bey'in buyruğıyla, Kuşçubaşı Eşref komutasında 116 kişilik bir birlik bölgeye gönderildi. Kısa zamanda destansı bir başarı gösteren birlik, Batı Trakya'yı işgalcilerden temizledi. Gümülcine'yi alarak 31 Ağustos 1913'te "Batı Trakya Türk Cumhuriyeti"ni kurdu. Türk tarihinin en kısa ömürlü devleti olan bu devlet aynı zamanda Türk tarihinde kurulan ilk cumhuriyet oldu.

CEVAP C

6. Soğuk Savaş Dönemi'nde Türkiye'de yaşanan bir diğer sosyal değişim de yurt dışına yapılan göçlerdir. Bu göçler, Almanya başta olmak üzere çeşitli Avrupa ülkeleriyle Libya ve Suudi Arabistan gibi Orta Doğu ülkelerine oldu. Yurt dışı göçlerinin başını çeken Almanya'ya yapılan göçler, 1958'de başladı, 1960'lı yıllarda hızlandı. Almanya, Türkiye'den işçi talep eden ilk ülke oldu.

CEVAP A

7. 1950 sonrası Türkiye'de kara yollarının gelişmesi sonucu yerli otomobil yapma ihtiyacı ortaya çıktı. Dönemin Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel, 16 Haziran 1961'de tümüyle yerli üretim bir otomobil yapılmasını emretti. Görevin, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) işletmesine verilmesi üzerine 23 mühendis "Devrim Arabası" projesine başladı. Türk mühendisler, TCDD'nin Eskişehir'deki fabrikasında, 129 günde tamamıyla yerli üretim olan üç araç yaptı.

CEVAP D

8. Türkiye'de 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971, 12 Eylül 1980 askerî darbelerinden sonra da demokrasiye karşı hukuk dışı müdahaleler yapılmıştır. 28 Şubat 1997, 27 Nisan 2007 ve 15 Temmuz 2016 tarihlerinde yapılan askerî darbeler Türk demokrasisinin gelişimine zarar vermiştir.

CEVAP E

9. 1993 Dünya Şampiyonası'nda üç altın madalya kazanmasının yanı sıra, iki dünya rekoru kıran Süleymanoğlu, 1994'te Bulgaristan'da yapılan Avrupa Halter Şampiyonası'nda sadece üç kaldırış yaparak üç dünya rekoru kırdı. 1988 Seul, 1992 Barcelona ve 1996 Atlanta olimpiyatları olmak üzere üç kez olimpiyat şampiyonu olan Naim Süleymanoğlu, Türkiye'nin güreş sporu dışında olimpiyatlarda altın madalya kazanan ilk sporcusu oldu. Naim Süleymanoğlu halter kariyeri boyunca 46 dünya rekoru kırdı.

CEVAP C

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - XIII

10. Arap Baharı olarak adlandırılan süreç Tunus'ta başladı. Süreci başlatan olay; iş bulamamaktan ve geçim sıkıntısından dolayı seyyar satıcılık yapan üniversite öğrenimli Tunuslu Muhammed Buazizi adlı gencin bir zabıta görevlisince tokatlanması ve tezgâhı ile mallarına el konulmasıdır. Bu olayın ardından Tunuslu genç Muhammed Buazizi'nin kendisini yakarak intihar etmesi sonrası başlayan hükûmet karşıtı gösteriler sonucu, Tunus Devlet Başkanı Zeynel Abidin Bin Ali görevinden istifa etti. Bu sürece Yasemin Devrimi adı verildi. Yasemin Devrimi'nden sonra Tunus'ta daha demokratik bir yönetim kuruldu ve yeni bir dönem başladı.
- CEVAP D**
11. 25 Ocak 2011'de Mısır'ın en büyük meydanı olan Tahrir Meydanı'nda, Arap baharının esintileri yayılmaya başladı. Kısaca "Öfke Günü" olarak da bilinen 25 Ocak gününde, Mısır halkı özgürlük için sloganlar atmaya başladı. Tunus'ta olduğu gibi Mısır'da da açlık, işsizlik, yolsuzluk, diktatörlük gibi benzer sorunlar sebebiyle halk isyan etmeye başladı. Ülkede gitgide büyüyen isyan nedeniyle Hüsnü Mübarek'in 1981'de başlayan yönetimi, 11 Şubat 2011'de istifa etmesiyle son buldu. Mısır'da yapılan demokratik seçimleri Muhammed Mursi kazandı. Muhammed Mursi, Mısır'da demokratik seçimle başa geçen ilk cumhurbaşkanı oldu.
- CEVAP D**
12. Bugün Mısır'da diktatörlük rejimi bulunmaktadır. Libya, Yemen ve Suriye'de ise hâlâ devam etmekte olan bir iç savaş vardır.
- CEVAP B**
13. Suriye'de devlet otoritesinin ortadan kalkmasıyla birlikte DAESH terör örgütü güçlendi ve Türkiye için bir tehdit hâline geldi. DAESH, Türkiye'nin sınır yerleşimlerine zaman zaman terör saldırıları gerçekleştirdi. Bunun yanı sıra PKK'nın Suriye kolu olan PYD terör örgütü ülkedeki otorite boşluğundan yararlanarak Suriye'nin kuzeyinde etkin hâle geldi. DAESH terörü ile mücadele bahanesi ile özellikle ABD tarafından silahlandırılan PYD terör örgütü, Suriye'nin kuzeyini ele geçirerek devletleşmeye doğru gitmek istedi. Fakat 24 Ağustos 2016'da Türk Silahlı Kuvvetlerinin Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) ile birlikte başlattığı Fırat Kalkanı Harekâtı ile PYD'nin uygulamak istediği planın önüne geçildi. Azez, Cerablus ve El Bab bölgeleri DAESH'ten temizlenerek huzur sağlandı.
- CEVAP C**
14. Savaş başladığında Alman donanmasının bir kısmı açık denizlerde bulunuyordu. Karşı tarafta ise İngiltere dünyanın en güçlü donanmasına sahipti. Denizlerdeki mücadeleye öncelikle bu iki ülke arasında yaşandı. İlk olarak 1914'te bir Alman filosu Falkland Adaları açıklarında yok edildi. Alman-İngiliz deniz savaşının kıta Avrupasına bu kadar uzak bir coğrafyada yaşanması savaşın etki alanını göstermesi açısından oldukça önemlidir. İkinci deniz savaşı ise Jundland Savaşı'dır. Bu savaşta her iki taraf da ağır kayıplar vermelerine rağmen kendilerini galip ilan ettiler.
- CEVAP D**
15. Yaptığı konuşmasında Sovyet işgalini "Demir Perde" olarak nitelendiren devlet adamı W. Churchill'dir.
- CEVAP B**
16. Almanya'ya ilk resmî Türk iş gücü göçü, Türkiye ile Almanya arasında 31 Ekim 1961'de, "Türk İş Gücü Anlaşması"nın imzalanmasıyla başlamıştır. Anlaşmayı takip eden yıllarda Türkiye'den, daha çok erkeklerden oluşan binlerce işçi Almanya'ya gelirken, 1964 yılında işçi mübadelesinin yeniden düzenlenmesi ile gelenlerin sayısı katlanarak artmıştır. Türk işçiler daha çok çelik, maden ve otomotiv sektörü gibi ağır iş alanlarında istihdam edilerek, iş gücü açığı kapatılmaya çalışılmıştır.
- CEVAP E**
17. Soğuk Savaşa yol açan gelişmelerin başında Churchill ve Stalin arasında Moskova Konferansında (Ekim 1944)'de imzalanan "Yüzdeler Antlaşması" gelmektedir. İngiltere ve Rusya, Doğu Avrupa'da sahip olacakları üstünlüğü yüzdelerle belirlemişlerdir.
- CEVAP A**
18. Soğuk Savaş Dönemi'nde bloklar arası ilk kriz (1948 - 1949) Berlin ablukası ile başlamıştır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra, Almanya'nın tümünde yapıldığı gibi Berlin şehri de dört işgal bölgesine ayrılmıştır. SSCB'nin kendi işgal bölgesinden Batılı devletleri çıkarmak istemesi Almanya'nın birleşmesini önlemiş, iki taraf arasında anlaşma bir türlü sağlanamamıştır.
- CEVAP D**

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi - XIII

19. Soğuk Savaş'ın ilk sıcak çatışması ise 1950-1953 yılları arasında Kuzey Kore ile Güney Kore arasındaki savaşla gerçekleşmiştir. Kuzey Kore'nin 25 Haziran 1950'de Güney Kore'ye saldırmasıyla başlayan iç savaş, ABD ve müttefiklerinin, daha sonra da Çin Halk Cumhuriyeti'nin müdahalesiyle uluslararası bir boyut kazanmıştır. Çin'in ardından Rusya'nın da savaşa katılma olasılığı belirince yaklaşık 3 milyon insanın öldüğü savaş, 27 Temmuz 1953'te ateşkes imzalanarak sona erdirilmiştir.
- CEVAP A**
20. Soğuk Savaş Dönemi'nde Orta Doğu'da Doğu ve Batı Bloğu ülkeleri ilk defa Süveyş Krizi nedeniyle karşı karşıya gelmişlerdir. Mısır Lideri Cemal Abdülnasır'ın 1956 yılında Süveyş Kanalı'nı millileştirmesinin ardından İsrail, İngiltere ve Fransa'nın oluşturduğu gizli ittifak ile Mısır arasında bir savaş başlamıştır. Savaş, Sovyetler Birliği'nin Londra ve Paris'e atom bombası atma tehdidi karşısında İngiltere ve Fransa'nın geri adım atmasıyla sonlanmıştır. Süveyş Krizi, II. Dünya Savaşı öncesinde dünyaya egemen olan Batı Avrupalı devletlerin mutlak egemenliğinin son bulduğunu ve artık Amerika'nın desteği olmadan hareket edemeyeceklerini göstermiştir.
- CEVAP C**
21. Avrupa'da ortaya çıkan 1968 öğrenci hareketlerinin, Fransa'da bir genel grevle birleşmesi sonucu ortaya çıkan kriz, 1969'da devlet başkanı Charles de Gaulle'un istifası ile çözülmüştür.
- CEVAP B**
22. On sekizinci yüzyılda Çarlık Rusyası'nın Kafkasya'yı istilasına karşı ortaya çıkan ve Şeyh Şamil ile özdeşleşen dinî ve millî direnişi, Ruslar "Müridizm Hareketi", Müslümanlar "Gazavât" olarak adlandırmıştır. Bu hareket farklı dillerin konuşulduğu, farklı etnik kökene sahip halkların bulunduğu Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığını hedeflemiş tasavvuf kökenli bir siyasi hareket olmuştur.
- CEVAP A**
23. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünya genelinde gerçekleşen Vietnam Savaşı, Panama ve İran Krizleri, Körfez Savaşı ve ABD'nin Irak'a müdahalesi gibi bölgesel krizler ve savaşlar, dünya politikası ve stratejisi içinde üstünlük kurma ve bu üstünlüğü sürdürme konusunda hava gücünün önemini ortaya koymuştur. I. Dünya Savaşı daha çok kara ve denizlerde yaşanmıştır.
24. Hava gücünün üstünlüğüne dayalı görüşün en güçlü savunucuları ABD ve İngiltere'dir. ABD ve İngiltere, tüm Orta Doğu'yu kontrol altında tutmak amacıyla Akdeniz'de ve Hint Okyanusu'nda hava üslerine sahiptir. Bu üslerde sürekli hareket hâlinde bulunan uçak gemileri bulunmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonrası araç teknolojisinin (havacılık, balistik ve uzay teknolojisi) hızla gelişmesi ile ortaya çıkan yeni savaş sistemlerinin (nükleer, termonükleer, lazer silah teknolojisi) kurulması, jeostrateji alanında gelişmelerin olmasını sağladı. Bu gelişmeler hava hâkimiyeti ile beraber uzay hâkimiyeti kavramlarını doğurdu.
- CEVAP C**
25. Meiji Restorasyonu ile başkent Tokyo'ya taşındı, feodal devirdeki sınıflar kaldırıldı. Meşrutî monarşi kuran bir anayasa hazırlandı. 1868-1898 arasındaki dönemde 2190 fabrika açıldı. 1870'te ilk demir yolu yapımına başlandı, 1890'da demir yolu uzunluğu 7200 kilometre oldu. 1871'de Daymiyo denen derebeylik sistemine son verildi, ülke vilayetlere bölündü. Valiler merkez tarafından atandı. 1871'de ilk gazete yayımlandı. Dört yıl sonra yayımlanan gazete ve dergilerin sayısı 100'ü buldu. Avrupa ve Amerika'ya binlerce öğrenci gönderildi. İngiliz uzmanlarla modern bir donanma kuruldu. 1872'de kadın erkek her Japon için ilköğretim zorunlu hâle getirildi. XX. yüzyıla gelindiğinde okuma - yazma bilmeyen Japon hemen hemen hiç kalmamıştı. Modern bir posta-telgraf ve yeni bir para sistemi oluşturuldu. 1873'te mecburi askerlik kabul edildi. Aynı yıl ilk kez bir ordu ve donanma oluşturuldu. 1890'da Alman tesiri altında yeni bir anayasa ilan edildi.
- CEVAP E**
26. A, B, C ve D seçeneğinde yer alan bilgilerin dışında bu kriz üzerine Türk Parasını Koruma Kanunu TBMM'de kabul edildi. 1931'de ithalata kota konulması ve ihracatın denetlenmesi hakkında çıkan kanunla korumacılığın ilk adımları atıldı. 1931'den itibaren ithalattaki kota uygulamalarının yanında takas ve kliringe başvuruldu. Dış ticaret büyük ölçüde ikili antlaşmalarla ve kliring sistemiyle yürütüldü. İhracat karşılığı ithalat yaklaşımı geçerli oldu ve bu alandaki düzenlemeler 1934'te kurulan "Dış Ticaret Ofisi" aracılığıyla yürütüldü. 1936'dan sonra dış ticaret bütçeleri hazırlanması yoluna gidildi. Ancak I. Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1963 yılında yürürlüğe girmiştir.
- CEVAP E**